3763
262

Семетей эсаа-
оргобаковдуи ашуру
эсашудо
шаитаидар.

Семейдин эрдэге тэйтэшэн

Семейдэ? Малайгэ корбой? калай. Байгэн курсакта болой. Такои Абэке кобэшбун нгома нгуни кэйсэй.

Сайи бэюнгэн какэнкэндэ Абэке, кобэшбун бури амудга бэшэ эгэ. Такои какэнкэйдин оргоодо шорбой тэруни сэрэйтэн (кайнабдэнгэн ачини ошого тэйтэн кэчу эгэн) бури жонодо айтай.

Какэнкэй болбой кэйго нуро Абэке кобэшбор шэсуна нэнгэндэй хол курсан нэнгэ табарэнда бай кан калган малай - кундор. Какэкэйгэ кобор нэйгэрэшэб. какэнкэй нэнгэн тэйгэрдэн Семейдин бэшэгэнгэ бэшэнэн бэрбэн бэюн салан, балаган алан алан калашай. Какэнкэйдин эрдэсун табашан, Такэнкэй энэнэ корбогоду

Корсөтүп ай балаага жүүп
жибергишей. Арып-сарып, жаны
кийимдерди оодору эле келип
деген жиндерде болушат
Мында өмүрүндө канжыгы
көрө калбаган. Ири өлүктөрдө
кайымга тийгенде, ийиндерден сага жакшылык
жок деп деген. Ошол себептен
Горкунуно жокой.

Бакай канжыгыр эми
болду деп келген. Орто
балалуулар, айланасы шыпырып
кайдан табар экенин деп
ай балага төшөк өрбеп-
сербеп жүрөт эми карааны көрүнбөй. Канжыгыр да өлөбөн
көрүп көрүшүп, жаңгүлдөп
келгенге аракет баштайт

Казанда бетим карайт
Гүлгө дай бетим жарайт

Канткен бакай
деп канжыгыр

абаңа көрүнүп
уялат.

Орозбаковдун
жоо кетишеб,

үй-жайын бөлүнгө
төшөкчөнүн бөлүнгө

Чурдан ай ешимеет.

Бакай таман, ортуи ~~берес~~

жана

О семеб ей балам

Бору бол да каман бол

О семеб ей балам аман бол

деп байа сам берей.

Ошентип бакайдын мордамын менен токоп кайтыпей мого барганда сүйт, тип тугоноб. Якоркон кар шимик калай. Ачкалыктан алябай кой калыптаб. Шимикти кишин кеуин болшкей Б. Гачыкей менен Камыкей бериин - бири сен ке деибеб. Карасаем сен кеси же дегенде Гачыкей кок сен ке балам менен шамар иери шашадым а кар сен жеген дегенде ачуй болуп, карандорбу жолгоу семеб ейди сактап кала бау дейб. Ошону менен шимикти кичинекей этин улоп-гуруп кеп, карчагын немелер уктап калыпсаб. Гура кальнса семеб ей шок. Кара

коңубуз кашайган экен дан 4
ары - бери бешиден гур кашын
айлалар ы гупөлей. Бир убакта
карашса ар канын тубу кон
бирдеңке агарып бошуп
берей экен. Абайласа
ак кайын, тегин и бар ын
балакан терден алыпса коюң-
са эки урутунан суй агып
балакын курсагы голон, коңуш
жай ужбан жай кан экен.

Темир кан канон кейже ар кан
сандыктан гул бак калуу ак
сарайга кел шиеб. Сарайын
кудуп кайра, гулдагон
экен ой коңуп кайра кетип,
мен дагы болуктуп - болоб
окшойм деп б канбекей
Гарабакбан ой кыргон кунуруп
бүгүн экке ө салаб.
Суга Гушулоб. Темир кандын
жанга бгери алыбан коруп об
да Темир кандын айбануу
коюн канын кейдин гарбагына
байланып тергин булар жиш-

дер дей тоан кешшеб
Канонкей? Оуи коибендои мекен
Гаан ойбаг. Житигердин бири
керимжуле экен канонкейди
жакын тугуган. Экев шуру-
нуз дейг. Канонкей канбее-
до бар жбанои бар байме дей
сеер бергеи кнебей г. „Бар байме
сенер менден бузуегондей ка-
бар-кашар алгонда жарабай-
сынзар, а коронко Гапаата-
башка элге кей кенеи ое
Гоибердо коибаман тудаше
баранг дейг. Канонкей ага
асбертам шек берии, сеер ал-
дырбаудаи, дейг.

Айласы кей кен жигибер
Гемирге габышпаг. Орджсуна
кнеешин тебешкей боидоне
кирии бараи. Гемир: „бу канда
Эжне бош айбер,“ карнои
башын алгонда дегенделе
болгон и шибн айбои шибери-
шин и ку бу ушаг.

Темир энчу кишы-курдун
жигиттерди жибереп ала-
салып Чанскийди алдырай.
Сыйбейди Чалай-сал-та Чанас-
тын керуи менен ийнинен кандын
бала кандын берей.

Сыйбей Генгей, що к тогой
Кишы алтурсо да ага шын
бербейби.

Сыйбей /2 тогой ай, Гон-
ду болгонде, Темир ой колат
Чанаско аш берилеби, Онон-
дуйта и аш, // Сыйбейдин
Которуп шуулун Гой болсун
Онондо Сыйбейдин тенгтеш-
тери ко колор, Гокто-лео Те-
гин Габар дейи.

~~Гай бурулбуй~~ Тай кто ру Посой ала-
алып келген. Онол айтып
уулы Бойдо Чанскей Гэлгэ
габай. Эркеке кийсенин
Госкандо э-т кишин
Гаансбай б.

Бир шакпан кечеи бр 207
деи болмошой.
Бешпаем эмеи кишион
жеи, бр шудеи кайгон эмеи
деий. Семеибири кожупбой.
Аташ Гешпрге гагоин сасор
Бурулгап кодын бойсасо
Бузулбоо бу кодое
Бирооо шисе койсасо
Гешпр шупшо эе керек болсо
кайсийге алеин деий.
Кожсийп бэлбойп оп гобэ.
Айпап кордун кой бэрэшшу
дайсендай б, ду.
Гогоин келе шай кап байго-
ру шу сурай б.
Эжелдеп ай оп сурой, бай-
ка шерде шургоп келе жеп
кожупуп кайсийп алаш
дей б семеибей. Гогоин келе
шабкап ой па Жылкыч,
ороку ш. б. бааро ку бэ.
Семеибей байгеи эге бэшш
берей.

Семейгэ кан кэтэ/ругай.

Калакей менен Семейгэдэн ары-
кан Ванай Сарын тандэп шибэрэп.
Сарын Гау алар менен ага-инин
балаан тууган болушай. Семеб-
дин олуу-тэрэдуу сун жакшы-жа-
лаңдыгын байкап кур. Адам
болуп эр жетсе, акыл уйрэтуп
алгы, атасынын ордуна ачык
кылдыган. Ванай кутуп жүр.
Семеб эй кэдуле ачып журуп
Кыргоолго сал гана жүгүп
алып бер деп Сарын Гаудан
бүйрук берэт. Ал болбой
коюшкандан Семеб эй
сабап жүрэт. Сарын Гау менен
жакшы сабайсың, бүгүн жүр
эй деп, бүгүндүн жүгүп
сонун жок жок жакшы дейт.
Семеб эй ойлонуп, жайын Бүгүн-
дүр дейт. Сарын Гау болгон окуя-
нын бүтүп ал Гай.

Ал жери жашуңдо кабар уккан деле-
гей үйдүно тааруккан бойдон келип
жатабы деген. Бечаранын бир жак-
тыбайт болгонго деп жек санаган.
Кыз жигит бердик жибереп коюуну
өтүнүп деп а га деле болбойт.
Молдо-энесин жиберип алаго-
ндан бетер ачуусу келип кубалап
жиберет. Алтмыш жаштагы ага-эне-
нин балдары Шайтмыр деген
тууганы барып тур деле болбойт.
Ачуусу чуркап келип энесин
бекитип кой жин ургандыр
деп калган эмес, анык соко-
будун эне экенин айтып
дейт. Эми башка деген-
семейбей үйүнө бушуп, орду-
нан турун өлүмүн тилеп
дейт. Канча кайдын коюп
капшуу керек турун гапаны
айтып турам деп.
Кетелинин деп семейбей канчалай-
дын молдун канданып, жин
чакан, деп кыйт бойдон жибе-

сурак алай

Канжей аларды баарын айбош анан дагы айтканын кулгайын, ак шумкар Бой бурул босун гонгой, алар йлоносо жокшудун бовбогону кайра найт дейт

Темирканчи жигит коңшу болой. Семетей алгайт. Актумардын менин Балакан келди. Канжей айткан аларды баарын болой. Балага коңшулун айтканын курал окшт. Бакай туугандарын менен Балакан бергенин алып жогой. Алардын жалын табайт. Ошону менен корсун дейт.

Бакай сууничулон барын жанын Бой аруак олон дуун Семетей келип берген Балачын жиге бер дей кезеш берет.

Бакай балдын Гарышын шибергит Семетей шакшка сунуп алып ичкерен соң ийне чуюп берип

Штаттардын олгондон кийин шоколдон коло шо к кой
Абоке, кабар семеб ейдин кара-
кан кужун шаршай. Семеб ей
кочуп келип алардын өтүрүп
Гашгай. Кыр к горо коноеб он
учурундагандай шуудук, бичи-
лерд и өтүрүлөн бүдү кө ёбү
дөн Кыргыздын бир нече
качай. Семеб ей колонин он
бокбогу ен дее бо еб о гондо
алардын бардык өтүрөй
Гүлчөр о нен качо рону
курчуп га солон алып келишет.
Алар Ал шомбей нен Гу бак-
бай баланы, бирок шаштык
менен камбар алардын багып
(Эженерин ал гандыктан) алардын
болуп шуроб.

Кожурбайдан Семеб ей шеби-
өчүз айдан кубулуп барай-
кан шершен карчо и өтүроб.

Бугубаев Ко шеш (1915-ж. Гүл)
Кочкор району Кош-Гобо
с/с. к/з фрунзе бөлүмү 4-кл.

Сагынбайдын ишеги. 12

Ордобак Ормондун керегинен
кечип сарп, Колобайдын табуучу-
на карашы уруша, ормондун
отуздеги ушигурган керей-
дин баласына Ордобак
башы болгон. Ордобактын
ормондун колдолуна туруп
калышы Гогуз-Городо бургак-
да Кодубек деген кишинин
маанитен макулдаромын
барооку ишиги колошой
да, тоо кунго сапа бургак
да качып кетишкен. Ошентип
а кудае тоо маанан Ормон-
ду маалап, тургандарын-
кан кебуго аргасы болоп.

Сагынбай агасы Аширдин
„Манас" ан гкапан уруп турып
Палаадо уктап калып 40
горо шушуна кирип ошондон
ашып калган. Манас тан
башка да революцияга чей-
ин ан-Годо, революция-

13 дан кийин тоң майрамларда шар чакырып, ар бирдан эгеч тоң алып качырып да бегимлу болчу. Ал келе шаң кандо да баш ка ажандар алысабон эле жол бошобу и куйп кычу. Самсыраны, бар ыжбон жакшы биле турган. Мончу кадан бан ажырап кеткенин айтчу. Тонтоңхандын жорбучу бикчу.

Манасчы шаңдарын кал-бырдым. Шарык кар ор. Семетей жаңай калтырып семетейден корком-ухтр эле. Пирим семетей дечу. Тоңкул-гонда Сакем уйрону айбан жан эмес, алан кенен айбат. Туш коруп айбатса жанагонча кер сурун айтпаган, картадан коргондой канат-ташын. Манастон ток тобадан-балага отпот жен. Алмангул деген балаңа саженден 6 жаш ынеде

калган эле, демек үйрөнгүдөй
убакка чейин эмес болуусу.
Сагынбай? Ал гондон кийин үйрөө
Гургап кийин жок эле.

Озу эле орудунан эмгиш
Гура калган айтоо чуруп
гок маанаен (сагынбайдан да
ойгон) боюн барайгы эле
Москвага барып, бардыгын
сурдон тоздорду и, онтобуп
алдына барып айга алебай
койгондо Аманкул таарынбай
барай маанаен айтып берип
гок бад алган экен.
Кайран бала. Согушка барып
өлүп, кайбагай калды.
Сагынбайдын коздорунан да
ай кандары бар эле. Эмнеке
деген кун и айтту. Бечара
уяңч болчу. ал деле уялып
чуруп, ачыкка гонга алебай
калды. Өлорунде орудунан
тонолбай калды и Ошону да
маанае айга берту.

Сагынебайдын
Эл оозунда ыр
өчпөс эстеликтин

× × ×

Жоругу жолбун шүгө окшойт
Жоомарт мын дейт кэз келдин,
Колунан бүткөн күч келбейт
Мен март мын дейт кэз келдин.

× × ×

Таманын терге таштаган,
Сөгүшүп күчү жакшаган,
Желенин башын сактаган,
Аскерлин келген талаан кер,
Ай таштаган саяк кер,
Губайдуга салын кер,
Тоюса бүйүк алаашы
Тоюнбоо күчү калаасың.
(Жар такырдыдан)

× × ×

Ой могун оозу шез бало,
Ойдо жердин бөз кез бало,
Шез биерлик шез кана
Үйүндүн ардын бөш бало,
Шалаңдайсың кез бало,
Дүшпөз алдын кол дайра
Суу алдынбын кез бало,
Токмок салса түрбайсың
Үлөдүнбөн кез бало.

Гагонду он ойдо тумарга,
Турсаң кантай кудага.
Кошко мерге ұктайсоң,
Көзүңдөн ашып гожтайсоң.
Көзүңдөшүң кенгеңде,
Кошкой бүдүң жойтайсоң.
Сайкоң бир мерге ұктайсоң,
Сайдандан шибин гожтайсоң.
Сайдайлашың кенгеңде
Сайдагай мерден жойтайсоң.
Ак кайкан кайкан шүдү айбам,
Ак жалама түдү айтам,
Айлыңда шүрүп өрдөгөн
Айтан шо түдү бүдүп айбам.
Кок жалама шүдү айбам,
Кок кайкан кайкан шүдү айбам,
Көрүп шүрүп күр салган.
Көзүңдөш болгон бүдүп айбам.

Х Х Х

Албан-албан кучук бар,
Алаша карай чуркаган,
Айтарыма кем генде
Акмандардан ооруман
Ой жалоендай бураган.
Когорчуна кем генде
Коргошундай кой коюп,
Доолей умун деген шендеге
Котур жойдой сой конюп.
Бейшем ооруп ачамын,
Берметбей ме ооруп жатамын.

Колтор, жалгаш-тжи сой,
Гертинкинин баарын бой,
Коргону кенди сагынбай.
Сиер шаар, бир керек
Жайласам деп кем генимин.
Сиер соолук, бир коду
Мадрасам деп кем генимин.
Мен Жалгашбан ордодум,
Жалгашбан баштан корбодум.
Кара жио ген экем,
Калоц аюн ул экем,
Жалгаш кыш и корбоч
Баранбооч ген экем.
Баштан корбой бабырган
Сагынбаюч ар экем.

Экенаева Сандыкпан жаун
алынуи
когыр районы Дон-Аша селосу
с/х "Коммунизм"

x x x

Курдуңдагы кара кар,
Кучу пилге барабар,
Соно сөгүп арыса
Соз бүтпей болуп тартынар,
Жоодан бы голоб карбагын,
Колго тушкон ак шумкар
Колго тушуп кор болоо
Тарамчыга балпынар,
Оклоб гочу наш балдар
Окуну колдон кетпей сок
Окунуну кунде аргылар.

Байгашов

Энеңден

жаңы ден алындын

Кочкор районуну

к/х. Фрунзе

с. Кара-кулгой

фундо колхозунан согуштул-
ган майрамдар.

Автурчулар.

Сердобаев керим.
Өтүкүнштанов Шамудин
Майлаев Ашым.

Орозбаков аян менен айтканы
киши. Ого жанагылар аян
менен айтып алып жаткан.
Элин жаңылаган жанагылар
бар. Алардан өзүн алыскоюу
менен айтканда ал болбойт.

Биз окуядан сурап кайсы
жак. Кээ бир кишилер үчүн
учун күн кулчу менен жанагы-
гы болуп жаткан.

Сиздин ачкөздүгүңүз кандай болот
экен? деп. Бардык өздөрүн сиздин
жолду жолдогондор болобу?
Ай кандарын болсо, бардык алар

арбешла алаш пайы. Жаңа-
дерилле ообы. Шэкерчилэрле
гонгаш, - деген эле. Азырлыга
ачуай иезэлен бюле эеек бу.
Кайда иезэрдилле обаден ачы
бышле эеек.

1966-жылы илимий экспедициянын
курамында Кочкор, Чуйгаи ороон-
дорунан гогулетуелган
материалдарга кыскача
анализ жасалды.

1) Эсенаалиев Сагынбайдын Семетей
эпосун, гогорма-
гылыгы жонунда кыскача маалымат.
Мында Сагынбайдын жана анын
балдары Амангуле жонунда айрым
кабарлар бар (1-3-беттер).

2) Чуйгаи Семетейчи Эсенаалиев Сагын-
бан жазып алган Семетейдин
узундугу: Ген консо менен болбойдун
кенешиши, кол курап Якуп канды
колдошуусу а деген эки ин-
бери, акун канды кор кубуш.
Айчурокбун учун гогош ар кимди
сокконун ойлору, гогошкенге
жолугушу, ак шумкарды ала
качышы, Семетейдин шумкар-
дын дабышын учун изди гогош,
Кулгорону шиберип, ортонан
3) барып Айчурокко жолугушу
Сагынбайдын олкуру жонунда
ар турду адамдардан гогулган
материалдар. Легенда, гогошош
орошон
4) Сагынбайдын орлорошон
гзундгу.
5) Бугубаевден жазылып алынган
„Семетей" дин сюжети (кара со бумага)

Эсенамиев Сооронбек

78 машина. Коммунизм сөвхөзунун Дөң-Алоо селосунда машинист. Ошол жерде туулган. Кой-сабатчы атасынан, энтеси арабачы кол коёт. Балалыгы кары ата-энесинин эркин ойлорунда чоң болгон.

Айтмат курган „Селкей ене" аттуу романын Дөйкамбайдан кана сагынбайдын уйрөнгөн. Дөйкамбай менен ойлонуп машинага. Сагынбай бир туугандан ага сонун досу болгон, ошондуктан кол кабатташып турушкан. Айбыланда Сагынбай бүлөрдөн кошпо болгондо, ойлонуп олтурган жери кетпейт, ошондо „Манас" „Селкей ене" уландуулугун бир бойго кетпин тогуп-богуп отуп божобогу экен. Сагынбай жомок оргорунда жэзде акыл кадай чебиндер, жэзде адайлыкча ойлонуп кетпеди, бир жерге бөлүндөнөн кетпеди бердик ка ичү.

Сооронбек Эсенамиев Ошол гоу машаяларго-жакын болгондуктан жана оңунун да тола-булактай баба кой гон ачка көнүл-

шогы барганан уйрөнүп калай.

Ал республикалык олимпиадага да катышкан. „Карагаев, Тоголок молдо Атай, Муса, Муратали акеке (ал кишинин үчүнчү атай ї) коргом, олимпиадада бирге болуп, бирге жургөнбүз," дейт. Өзөл олимпиадада Сагынбайдын баласы Аманчул менен бир комнатада, кой-колорун кайтар чаңа журган. Аманчул андан: „атаңды коруксуз, атаң чоңчу да, атаңдын айтканы „Манасчынын" билгендерин-ди айтып бериңиз," -деп, жай-жайдан кишин кор сурачу экен. „Өзөңө", Аманчул үйгөн чыгып, бүшүнөн тогуп ойгончу, кээде „Семетейди" „Манасчы" айтып өздүгүнөн турып калчу" -дейт.

Мен бул кишиден Сагынбайдын өрлөгөнөн чаңа „Семетей"ди ыр-ырлап эшиттим чаңы алдым. 3000 сапка чаклык. Жаңы алууда кой кошокчолок болду. „Семетей" баш-аягын кишиге айтпай туруп берсе бүтпөй бүтүп калчу. Ошол берген

токтоолуп калсаң же кайсы жеңин
Габа албай калсаң из" деп кай айбал-
бай койду, кай айбса корколдуну
качар, ар кайсы жерлерин, сайбарын
тушурүп айтып чайлашып калбын.
Туш кордукубду деген ланын ауыо-
ло-жок-тын же уйронгом.
Уйронун курголдо орудуман укпа
кайкандай бура калын курголуп
гана бар"- деди.

Жайноочу Р. Сарсенбеков
с. Дон-Алмы
Кочкорск р-на
1966-г.

Жетим - Архаевич болмуда
Жетим - ёлгиз ёлмура
кедичерден Толбалон
Кош ай менен алдырып
Келе жатсо карашсын
Досуңузка аташсын
Ар кандай алышсын
Ар кыл айтысы салышсын
Акырейтпик ролду ким
Кол карашсын алышсын
Кан акын деген кайсын бар
Айтурок деген зайбын бар
Зайбын карштын алалы
Жүрёкка улгу салалы.
Эр Толгойду көкүтүп
Эр бүлөкүп баарлесин
Убада кылып бекитсин
Алтын сан кара кол менен
Айтышуу Болгой дор менен
Жетим сан кара кол менен
Жетимге Толгой дор менен
Досун адак шартын шу кайдан
Табылганы кең сайдан
Айдалсын уру жылкы адам
Акердин башы кол келдин
Жемеги алтын шу алыш
Жер майын кан кол алыш
Шогайдын уруу Тынч консо
Кара ай ка шинш. алдын дейт
Калк ка ДЖ добуш сайдын дейт
— Калың кара кедичер
Бирсиң кал бай калың ер
Эрлёсиң ушуле малдуу
Талаштын кор у шар.

суу ак пагам
кең сайдан
урнай барбын
кең сайдан

акердин башы
кагышып
дасын уру
табышып

2-бет. (5)

Акындар кордой барабыз
Ай коона будун салабыз
Аманбай менен Тумонбай
Тумонбайдын алабыз.
Акындардын сыйлоочусу
Ай чуроктун бергин деп
Акыга шуну салабыз
Бергин деле чурогун
Жоо бун учун алабыз
Вербейм деле чурогун
Чурогун барбын алабыз.
Акунга будун салабыз.

Жейин - Аркасын болона
Жейин - сууну не болона
Жедигер шо-шун алуп дейт
Калың коошун шушуруп
Карасаң айтын окой ойноп
Добулбасын колго алып
Дар дедире салып дейт
~~Ар болтой деп кой~~
Ар болтоюнь кой айбын
Сен да келгин деп айбын
Тоодой дарак бо-шингин
Ар болоктой карыя
Сен да келгин деп айбын
Кара сакал кадыр бай
Карсак бан шуп кашкылбай
Калың айбанду бергин
Сен да келгин деп айбын
Жедигердин шу шингий
Жедигердин бир шагын
Бичен деген бою шингир

(ар гибкенень
10 шингий бол)

Сенде келгин деп айтам
Эр Толкөлдөн деп айтам

Эр көлөгүм деп айтам
Акыга барам келгиле
Акем өзүм коргуле
Коң урокту берем де
Коң урокту бер бээ
Кой чарлар жерге келеем де
Ай урокту берем де
Ай урок бу бер бээ
Ай ошар жерге келеем де
Он эки канка он өзүм
Ооду бешер дар баба
Ойрон коланып ойноо де
Толонду бооду шайам де
Эр булоонду карам де
Ууу-ууу шыш коламын
Умуй-уе-уе шы коламын
Керегеңди койгайсын
Келем кызын ойлайсын
Ганка гай кеем күүгүүү
Гарйсын алам үшүн бүт
Ганча малду коңсоңдо
Эрйелмин күүгүүгүү
Эрйе ну йарйсын алаем
Эр ганчагам күүгүүдө
Кадарбай менен күү шыгыб
Акуңду кодой барсаңар
Акыга кабар салсаңар

Ажсобай менен Бүшембай
Акунду көрөй бар ун эле
Акунга ажы-е сөгүп эле
Кайнатуулу шор келди
Калыңду кара кол келди
Карап ыңу калыңду турду
Кан Акун карай калбак
Аш бөшөмөндөй бил гөжөй
Ак көрүдөй узакулон
Акункан калын суйлөбөй.

Эки гөгүн наш бала
Салам кирип келип эле
Салам айбан Акунга
Атөнөн өгүн бүрүшүп
Кичейлеп карап турушун
Акун кан карап кен айбан
Гөгүн балдар жен деп
Атөнөн алга деп айтпай

Добоно турду бөш киши
Кадыр бай алда кен айбан
—Акункан аба деп айбан
Гөнкомо менен эр болбой
Акунга бар гөн деп айбай
Кара айөңдөш бөшөнө
Гой гөк гой кебу байлайм деп
Кара айөңө пар көлөш
Тогуз кара ай айдайм деп
Бер өлүш турок алам деп
Бер бөлүш ууңок салам деп

ажсобай ө/н Г.
гөө бура калын эле
бар өкөн өлөң
жөкөнүп
урт бай ашбоо
салуп эле
кунчат кары
кен сурайбы
кол бөлөнүп
үүдөн сурайбы

Б-бей Жанаги жедигердин куу шинь
Уї болбосо пуанкгур
Жедигердин бир магын
Билсем деген босу шинчи
кора сакал кадыр бай
сен кали айбына ооду шашынбай
Гоенкоко айтканы ког гана
Гоенсоин айтсаң болбойбу
Эр болбой айткан ог гана
Энебеб айтсаң болбойбу

Ку турокту берсин дейт
Ку турокту бербеде
Кучар кар шерге келсин дейт
Ай турокту берсин дейт
Ай турокту бербеде
Айтканар шерге келсин дейт

Оо ну белшер дар база
Ойрон коной ойноп дейт
Гомонду боодой шошып дейт
Эр бумонду кокпар дейт.

н Голок
айткан
ог гана
ибердой
айтсаң болбойбу
турокту бербеде
ерге
келбеду

ерокту гелбеду
Ану нуну
ошо бын.

6. Бай Аш бышамдай ун чокпай
Тай бышамдай бил чокпай
Акун кан. кара буруу дейт
Куу шилишин сөзүнө
Кубара шушшу Тумонбай
Кадыр байдан сөзүнө
Калай ордодо Акжол бай
Кашка кулун кашка деп
Тумонбай шура калуп эле
Куу шилгий шилип Тумонбай
Орудунан шура какбай эле
Ачийп кодой салып эле

Ай-ка шакем бергенде
Тумонбай байлыкты бергенде
Бул тийгенбен алып эле
Коп өстөөн сүрүлүп алып эле
Башынан кесип ал деп айбар
Акжол кан шура калып эле
- Арага балдар арага
Акундун сөзү шарасы.
Эрдиги эр болбой кемпир кенейбер
Акжолдон кейип деп айбар
Арага кошкон кишилин
Башынан кесип ал деп айбар
Бейже салып кемпирба
Шам сога деп Акжолдон
Арачалап алып эле

Гөлкөкө баайбер деп айтышса
Гөлдөй балам деп айтышса
Ар бөлөкөй баайбер деп айтса
Эдер бегим деп айтышса
Кан төлөн баайбер деп айтса
Кара кандан таралса
Калмак ара деп айтышса
Гүлшекбай деген бар экен
Ажакбай деген жан экен
Ханзак сөздүн баарысынан
Биз акыла айтышып таратса
Гүлшекбай пұра калганда
Жакыбтурап алганда
Ваңгы кеши ачарда
Акун жан пұра калганда
Аракалап алганда
Жан сыңгалап карагы бай
Карагы бай менен жүз шигит
Кайра кан ооп калганда.
Ошо өздү ұлкан да
Шыгайдын ұлұ Гөкө жыгыш
Добул баатыр алганда
Ваңгы дедирс салганда
Шарын жанбай кырдын деп
Гөлкөкө кой коңурбектен салын деп
Бакыр кесилип калуын деп
Акун карп кеп айбы
Гөкбогун баатыр деп.
Ак жүз мұн Гүлшар
Ажөөкөн алса кеоп ту

Ошо суу уякапра
Гокюгуша баашар дек
Добуе баакы сакдак уе.
Ар балбугун акдак уе
Ар балбокок акдак уе
Добоса тачак бар кишу
Ажалдашсан сакдак уе
карай болок уе айбам
Акундун суу кандай уе
Голокко акам сакдак уе
Гыжкокко балам уе айбам
Голбой балам уе айтам
Гокюгуша уе айтам
Акундун суу акмаго
Уга турган макулго
калкын кайра Гокюгуи
жай-жайлама бардыкын
жайлакпам жайсын калкыным
Берас берсин Гуроюну
Бербей? койсо Гуроюну
Ажал жийин габалам.

Кооогуи
кыр асмалык

Ажун кандын Гурогу
Жалгайга шебкен Дуногу
Бекончо на Бапко алебай
Сугуна кашко алебай
Ушанын баарын шойдурын
Канабын алпоен кайдурын
Учка кен кулса Бу и болуп
Ух ай ойнуз ким болуп
Аккоянсо ак аралап
Мархалаидо ак баш колып
Букардын канат кудбургак
Букардо кодой Бахчако
Кудбургажко Гийсин дек
Мелгим учун бархако
Букардын канат кудбургак
Курубуман ак укек
Букардан калган гак укек
Сакалат кокидан ак укек
Сакардан калган гак укек
Бурулуй ай арын кийнек
Кудбургак карын кесйнек
Гийсин алчу ор экен
Ким ак нак Болтурбай

Мокна учундай сандак
канкр-кусулан кандарынын
баарын ай корай. Бирок бирда
биров чукпутун кунучун,
сокпокна толбой, ошондук-
тан да ич учун мол
дарын кодурбайча молучай

10.

Аккуу болуп алды эми
Бээшинди кудай салды эми
Тоо табылгы жойлагам
Тоо кара айлам байлагам
Койлаңдын коңгуроосу
Мурунунун кобуусу
Кокуй менен жылгадай
Колумдагы шакеги
Он эки карыш булгадай
Как ала самын соодугу
Гечир мен дин калдай
Мурубу толдун кашаңдай
Бик сайлоом алалбаар
Жалаңдуу колдун кээгинди
Жакшылайлоом алалбаар
Жалкеминен гүл кууру
Боого бүйлөп кетирди
Калдайдам карагай
Калдайлам тоо гоом алалбаар
Жолук оюмун айдам алалбаар
Бичер имбим суу жолго
Ичиндеги кууш жолго
Коңгур байдам кууш
Байлайлай
Тууздукунун
Гүлгөл сууга
Суу ичиндин
Кайра бирам гоогаралам
Кебеу болбоо, кеңдигин
Кечиндин калоо коңгурбай
Кабыргаң болуп толгонбой
Оголоду байкалган
Кеңдигиңе жалтоолам
Алтын абай, шуру баш
Добоолуу шар коолуган
Алтын сандан гоо кулгар
Коңгуңдуу шар коолуган

Ашыкдагон сөз жайна
Анын колго алып өтө
Курчуп башын ганысын
Табактан курч сапып өтө
Колбуп үйдөй ойбуп бар
Мурду чагып алып өтө
Капка сакчы ойбуп жол
Кан га карап калып өтө
Кой берее шумшуп ич
Коду ошо гана бой буркурап
Кочко чайкап шыпылдап
Чукуп гана бокбой
Бети шуздой чуркурап
Бийее бийлеп ар экен
Бийден алып келе экен
Мен капырга бийгенде
Капырга карап бийгенде
Кара беб карап бийи ден
Кара бей дилди бузду ден
Капка ушак кеп болуп
Жапа ушинтип жургенде
Кеч-кол-дыя болонда
Кеч балалыкын ойлонда
Куда болуп бой алып
Кудалап чуч кой алып
Бел куда болгон кези бар
Белгилуу кезде кайнап бар
Берен кезде кайнап бар
Айтылуу кезде айлы бар
Асыл кезде кайнап бар
Акыл болуп ачуу эмес
Кеч-колду жарай салчы

Кеч-кол-ашо Ғолида
Кеч Ғалаётган болида
Ғижғиш қайга ғойиб кетди
Ошиқ кедде олтурса
Абадий дил ғуссасиз
Ғам ғорсо ғорғишин
Ғам ғорсо ғамхона
Ай қурол қалқони
Ғалаётган қалқони
Ғуссасиз ғамсиз
Ай қурол ғалаён қалқон
Ғалаётган қалқон
Буғда ай қол қалқон
Қурқувчи қалқон
Ғуруғ қолиб қолса
Ғуруғ қолиб қолса
Ғуруғ қолиб қолса

Жетим ай менен карып бар
Жетим менен дос бо чун
Ашпа чын ай ден кар бар
Ант сөз нан алда я мен
Колу нда ган шумкар га
Ага кар ун салд ы я мен
Ар нанын баш ка нын ок го
Ак кумурї ка шу ок бо
Асыран ган кан куш ноо гон
Аба кеңе шуш кон гон
Ташта кай на гон
Ташкенге болой шурбай бар
Текоору болой шурбай бар
Ташкенге олой шурбай бар
Ант сөз нан алда я мен
Абакеңе ко салын
Оюму ндай баштын эмн
Шын дамы, кайдан бил
Шам кайдын кы кул экен
Шай кы өзүм, мергилуй
Ар гер дамы, эш бен
Эр шумшуку кул экен
Ташташы шекер
Ич ги бер ден шеңш
Кеңшумшуку кул экен
Ташташ тайчу эр экен
Камбарда чулу конгоро
Кара кшей кан экен

Колгон ши кам экен
Машин бин уулу Кулгоро
Алёа кашка ногого
Камалу коргон таш экен
Горному бомбого
Тёшин алчу ~~кара~~ таш экен
Ачог саскан болду экен
Асманду ко дон солдо экен
Экеем / канда ши / деп
Гоп белмер ко до долуп
Тушуна жүрбин бардо экен
Таш арпаш ай канда
Ша телмир коно тачойбей
Колун суура солдо экен
Кол даарабын алдо экен
Буттун суура солдо экен
Бутй дарабын алдо экен

Айчурок керегинен менен тушан-
дайбын, жерди ноо тушанга
бастырган тачокке жакын
келип кеп айтат. Тачокендин
деп тогай. "Перибй, шинби экен
деген шумдук?" - деген ой го кейип

Айчурок менен тамекендин айтышы

Кудуу тоокон ак меня
Кумуш тамкан тамчы
Жаңгак тоокон ак меня
Зар алтын тамкан тамчы
Ай тамам шуру байгырош
Кундузу карош жолой бор
Кулакка кийим ойдогон
Кундузу карош бергейсиң
Перн кыздандай сен бейшуу
Кудорудой болом деди
Кучук сийлей шоок болдум
Кулем курубай ташы кашкайым
Кучоюмо комар шоктогон
Басса болш бурголош
Коркпозы кобай ком пойлош
Жерге тийсе губалош
Генери мок кой коздуу
Сен кимш мок ак шуудуу
Басса балбырга тачок ороду
Жаш коздуу тороду
Эже менен кен айтай
Коркпогуче дей айтай
Урпогуче дей айтай
– Колоду кулгон колго алып
Кол шуудуудун болоюн
Бедендуу кулгон бейке алып
Бей шуудуудун болоюн

Кашкайындо тұрайын
Қаңқы қулұқ болоқон
Эшек кашка тұрайын
Эшек қулұқ болоқон
Кара бет кайда кетті дан
Оғойлордун торғо
Тіндік ай ка коноқоне
Чачоқ кейдин жоқ бу!

Сен айланып учкан сарысың
Айға кеңе баш бермей
Әр түрлен нарлансың
Көкөлөн учкан сарысың
Жеңеңе баш бермей
Әр түрлен нарлансың
Тіліңе будай болғуча
Чачоң қудай болғуча
Әр түрлен жеңілсің
Эжи ғалған кежесің
Үчүн қанай ғалатіңа
Гіерінде әр ғалмай
Сиерінде мер ғалмай
Менің ғәрәм қалғанға
Шайғалдан кенген жігіт
Ко байлоқу зерігіңе
Қойнында майқан күйоқу
Олбой тіруу сен тіруі
Бәрәәго

Қанатың ашқа қорқуқ
Гочқонун этін
Горіқана кеңін байлоқтың
Менің күйоқдон айлоқтың

– Ой эжене деп айтам
Андай дебе эжем
Алтын куну са майсын
Ар йканында ма майсын
Жетим куну са майсын
Жетжеген куну ма майсын
Карма – карма деп айтам
тогуз кайын га кармабын алдым деп
тогуз кайын ак серектен алдым деп
тогуз кайын сабан калдым деп
Ай чурек бошой калдым деп
тогузун тогуз шуңбан алдым деп
Ой чачекей эжем деп
Ай чурекшум ачуду кылып калдым деп
Эртең тороң куш сан ганат боргаша
Балаерлуу колго боргашка
Алтын болуп жылтыйып
Ак габак болуп бошой
Мекендам тогуп албаган
Андан жолуп болбоо
Алтын жолдун айрылышы
Как ошого бар баган
Ак буга болуп кубулуп
Андан тогуп албаган
Андан жолуп болбоо
Балерлуу колго бар баган
Кош колдун бурулгашка
Буга башын сал баган

Сууну ичиндеги балыктардан
Сууруп кетпеш майлайын
Мектеп остюн колбасам
Кууга кушуп салгында
Канайыкпан алабасам
Жерге тушуп укпасунун
Карматам деп кабатыр кылбасун
Буга орош алабасам
Ой канайтсам алдыма
Окуум келсин алабасам
Жакка жолдор салбасам
Бакчаго шондур салбасам
Ала качып шумкарлар
Алып кетпеш колбасам
Акыл кандан шаарлар
Алсын барып шумкарлар
Мектеп и жатсын колбасам
Калкы кам тарых кылуу
Карандан шуну уруп
Шыкай дым уруп Гоголь
Жедиперден Толстой
Айтуруну берчи дем
Ачар камам алгачо
Акын кандан турбу
Сага кабар салгачо
Ошол
Айтурок келип кандан дем
Бакай кандан деп уруп
Шумкардын ошол алып дем

Карагандан кеш учун
Ертамидан чуден бараяпсан
Кайдан кела чун сайдурун
Кокс-молдо кенсайдорун.
Чачыкей сачы майпакса
Алакакын кайдорун
Акей курманын кондорун
Менсиним кишим албагын
Ак кемпей ешим оту урун
Ак шилбешим тоту урсун
Айгурын ачуду кешим, чумандын арасына кирип кетпей.
Гакыкей-ер анын кайда кетпекешим билбей калыппай.

Гачоокейдин ак шумкарды
Айчурокко ала качтыңыз-
бае учун насаатан
алмалдарды.

Тогуз кайын ортосунда
Таш будакка барды эле
Кара сууга шумкурулуп
Консон көздөн кылдан жеңе
Оюндо тогузунан кем айтпай
Кем айтканда деп айтпай
Тундо кайын түбүн корулуп
Тушунда камаан шумкарды
Ак шумкарын кондурулуп
Абакең алоо турулуп тур
Семейдей орй оюнан
Дагы бир шумкар алыңыз
Кулгорло колго кондурулуп
Покой тургун балам деп
Гачоокей шекти барыңыз
Анаке семин кушуң деп
Кулгорло айтай алыңыз
Буга эмне болчу деп
Гачоокей оюнан калыңыз
Тундогу коргон бушуң деп
Курдаш бар айбчы деп айбым
Кайгенга кебин салыңыз
Акундун коюн Айчурок

Ай турак учун алгандоо
Ошо эр чудеген кара бет
Кара бет жеген калгандоо
Семеген кара беттин алдоо
Семеген кара беттин алганда
Чачек кей нечен калдоо

Катындар анда кеп айтып
Калагандан эле айтып
Талоон-талоон болуп калганы
Талоон жайын калгандо
Семиз эчкидон тоок чыга
Куу болгон адам турдоо
Ак куу болуп алдай боо
Асмандон коздой сал бай боо
Семеген тоокпай экен деп
Кол коюна кайра кайбай боо
Кол коюна кайра кайтып
Гон коюо барып алдай боо
Гон коюо тартып алганда
Эжекем анан кайдай боо

Талоон жайын калган деп
Тогуз кайтып
Тогуз чагын которуп
Тубаардан калган тууралуу
Туура гана сал бай боо
Которуп бараи жаттай боо
Эжекем менен калуу деп
Кабылдар

Жабалактан калбай бон
Кечке чаак болгонго
Апдан салын илдирим
Кондон салын илдирим
Капкан гаазын
Кара кагга будурум
Абакең баабер барбай бон
Арууду карман калдык деп
Ак эрке байлап башкеме
Арууду карман калдык деп
Ак шиме салын башкеме
Ак бой бтжи сойдурум
Кадекси берип сойдурум
Бэне бирдайын башкерим
Шоп бирабга тууратпам
Мокбан тогон алдык деп
Бешубагон окуду
Бершибегуу будандое
Бешилде апдан токуду
Астанекен кашы кара албак
Учтуке ку кашы тонок кулшы
Эки колбан эр шемер
Табеи колгай ак кашкак
Атакендин колгалок
Ачкан куран окулду
Абакендин бай бурул
Ак кашкага бокулду
Кадакпа эбги сандырдок
Акпабалак алдакурдок

Абдан жууду су менен
Ак кем көлөй жуудурду
Эрте-кеч көп-көлгө
Күш-Ғу салам деп
Ак кеменин жанын
Айкөк көсөп көйдүрду
Таң агарып айланда
Тарап көп-көлү байланды
Шуудурган шумкарды
Туурдан чечип алып эле
Айтканын жоюп калып эле
Таңга болбос канжыгай
Таманга чукап калып эле
Көйгө болбос Гачкынай
Көбө чукап калып эле
Аймагайын Гөрөлү деп
Кагылайын Гөрөлү деп
Атпездеген башын бура тур
Арбап айтканын тура тур
Чөлбөрөнө Гөрөлөп
Гөлдөп карап Гуруу эле
Орбегуна оро чуп
Оздөп карап Гуруу эле
Гүлдө жаткан Гүл көрүнө
Шумкарды көп көрүнө
Ала көлгө барып сөз
Ак шумкарын салып сөз
Ак шумкарын качырып

Адоорон тууруп калып сын
Ак шумкар кайда кагып дей
Гүлгорону тарқып ал
Буга эле айран калып пеш
Кой бар деле болгон шок
Гомбордой суурун алып эле
Гоңзырон доду калып эле
Кара туркан бардан эле
Гомбороңнан алып эле
Асой оңуз шерлеп
Орун кылган будурсун
Кунан оңуз шерлеп
Ээк калган будурсун
Кой башенун буга коргошун
Коло калган будурсун
Гомбордой кора тачпан
Гөрмөлөө карап алып эле
Гонконуба салып эле
Гоңзырон доду калып эле
Кенгешинден кетпе дей
Кербен үйүн коробо дей
Бар гамдардан келбе дей
Бадар үйүн коробо дей
Чачыкей карган калып эле
Кайлокоду каныкей
Кай калган бойын бардан эле
Койчу кабын күтүп кейп
Эркеч кабын баяп кейп
Койгун болуп дей айтып

Колтугунан лошоруи
Ал сорюту и ано ее
Канбардон думу канчоро
Маюнкан дин думу кулгоро
Жи горо шарошин
Иперишин сендуре
Иперишин бардон ее
канчоро дей бакорон
Кулгоро дей гакорон
Гачонкен тура кандон ее
Кулгорого кен айшат
Айканайон кулгоро
Канголайон кангоро
Жанагон ее шендюшин
Ала-колго баргандо
Акчуула пушун сондорбай
Аман аюн келгиле
Шаборчуу колго баргандо
Ак габакта гашборбай
Аман аюн келгиле
Аетон голдун айронгошу
Как ошого баргало
Ак булакон алдорбай
Аман аюн келгиле
Кош колго кире баргандо
Ала-колдун боюндо
Куула пушун сондорбай
Аман аюн келкелдер
Одулдон кичуу сендин бар

Ошону алып бергенсин
Ошону алып бербесем
Ак кемпелеңнин жогу урусун
Ак шилбеңнин жогу урусун
Шайтан кызы Чачыкей
Чачыкей айтып курусун

Ай турсунум
ак шумкарлар ала
какышып
Кол карматып алдап эле
тагынкей менен куп горо
Убадасы бек коюнбу
Эки узонсу кагышып
Эки тарап шар ачышып
Эки жонсо калчап эле
Абалап кудай салды эле

Абалап ууну семиртип
Ала - Кашка салды эле
Ак чабак болуп бүйтүп алып
Алейлеп болуп жоголуп алып
Акчудун кашы Айтурсун
Болсок болуп калды эле
Табактын кунун алганда
Абакеч айран калды эле
Канчоро деп чакырып
Куп горо деп бакырып
Горолор кыйкып бардык эле
Сайма-чуу салдак кеч шамбар
Сапаар бүгүн жаш балдар
Ойлонуп салдак кеч шамбар
Оюм бүгүн жаш балдар
Ала-кечуда ак чабак
Алейлеп болуп шамбалдайт
Гөшка гөгөш бүлбүл ойнош
Бир ак чабак болуп жаркылдайт
Кайра шуйлап куйлап айтып
Алейлеп болуп жомок айтат.
Ак курсунга салсак ой
Бала Шаапектер кодон Жазуучу
Бүгүн урун мен койдум

(чуну чаак алалы)

Бугун уруш мен кайдам
гадам гаам келдик деп
Бир кубанчам алалам
Кулгоро ачуа кан айбай
- Кой адамга - деп - айбай:
- Балам кан барди
деп
уруш
Маленький уруш кулгоро
Акындын уруш Семибеп
Уйдо ачка калган сон
табак ушан алып кайр
Дон ашпаган коркоп ар
ушуну гаам албай сон
Ак курпучага салбай сон
Огой го шондон бокбой
Мона ошого карадам
Атуруп кимин абалдым
Бурдурушуп алдан эле
Он имерим алдан эле
Ирем гаам ~~пайдуре~~ иерде
Он ужуде кадам балам
Ай-ман бушо калдан эле
- Канакей табак аба - деп,
Жардам башам буда бэзи
Жардам башам урай-ам
Гопурагам кулай ам
Суу агызып алай-ам
Бабалбай шуруп калдан эле
Мона ошого абалам
Бура барбай бугалып
Бурулга кашка салдан эле
Кой - колду кодой бардан эле

Акунуун коюн Айгурак
Ак табак болуп көлбойдон
Алтын болуп көлтейбейдин
Алдан толу болсо алтай
(Ачкан алтынан бир далан)
Ак була болуп кубулуп
көлдүн ташы кашкы эле
Ак буланып көрүнөдө
Башкорон абак болуп эле:
Кайсыроотуу деп балыр деп
Кулгорбосун так мыр деп
Башкергила балдар деп.
- Кеч ээ Кашкарга
сарыйтаар барганбак
Ардан малын алганбак
Айтанга мактан арба алтай
Тушуруп толго салганбак
Ак буланып алтын көл
Балагы курган төгүлүп тамчысы
Оң шимине табалбас
Алтайдын сагын кыдык дан
Бир эдешсин кайалап
Аруа кулгоро бурулуп кел айбар
Кел айтканда келсе айбат
Ой Абаке дел айбай
Кашкарга сарыбар барчу эле
Ак буланып бош байлап
толго тушуп калчу эле
Мен бир карындан кем уккан
Калканга ору кол келес
Алып келип буланып
Талаага бошотайын деп уккам
Ак буланып алтайлап
Балта сапка кайлайлап
Алтай болго болбойбой
Алтынан буйо калчы деп
Берем карап уккурго
алтыларын

Казандай кара баш менен
Бек бекиймин салган деп
Абаан бүйрүк кандай эле
Он экиде жаш бала
Айбанга конгон жаш бала.
Айсаң шумо кандай эле
Жолуо жайкап буланып
Кара үзүккө алпарып
Казандай кара баш менен
Бек бекиймин салган эле.
Абаан менен жарашу
Бирге жүргөн жорошу
Бассайдын коюн кандай эле
Акыдун кара Айкурак
Гүлжигиттин жаба албай
Кара үзүккө баба албай
Дозулдаган кара баш
Бир карайга бекип эле
Айланып учуп конгон
Аккуу болуп кебеп эле
Куу болуп учуп курчудан
Кош колдун болом жайлап
Абалдан жүрүп кебеп эле
Балыкчы сүзүп жайлайт,
Өзү бай куу болуп,
Конгону балыкчы суу болуп
Мекенбин Горчу кандай эле

Сан кайгалашу абалу
Сайын кебин бардык эле
Кош колдогу топ куштан
Бай кан коюн салган эле
Кудуш коюп абалу
Куш сүйүнүп кашып эле
Конуп алган шумкарын
Кудуш коюп учаб эле
Толбогусун алып эле

Кулуку коруп шулекарда
бек балчыктуу коңуз эле
кулуку коруп учуп жүр
кайра барбай жегенде
жалаңгач коргошундагы чочкуну
Жалбаштата улуну
Бугуну ай уркун коңуз эле
баатыр эрдоан улуу эр менен
кабан шерге барып эле
кан гора жеп бакыроо
кулгоро деп бакыроо
эки бетүгей шаң балта
сайып жебин барып эле
Кайчаро балам деп айбат
кулгоро балам деп айбат
Жыш колдоп гоң кулуку
Алаңгап коркум деп айбат
Оңу бай кулу окоп
Ушуга кушуп салалы
Балаңга калалы
Куу алдарат кенчиге деп
кубалап коюп барабы
Шаа бетер кыш мезгилде
Бар бүү коюп барабы
Бар бүү коюп кулуку деп
Гарбектен ойп жарабы
кабагын жыйбын ачалы
Деп ойлобун айтпакчы
Анда кулгоро бүрүп
кеп айбат
кеп айтпакчы жеп айбар
Ой абаке деп айтпай
Ар кандай учуп шуркогучун
Кашкардагы куу деген
Бөөру кара куу деген
Бөш балаан бар деген
Ушуга кушуп салыбайлы

ушуга кушйу салганда
Балдар ы кейим ы калбай бар
балдар ы жейим ы салганда
кубурума калбай лок
Абакеңу Семеңдин
Ашуу кенди акеңдин
Ала койдой сак саңдын
Ала жеке ай айлок
Ашуу кенди бой бойлок
Оңу кейим будуңу
Бапкоо кейим комолок
Кукук болуп кушлоңу
Куе торгой сүйлоңу
Аспан толом оңбойсуң
Ар кайсы жерден кеп айтсам
Аспандагы топтон горгойсуң
Айдарлатбай гогор-гогор
Он экиде шашың бар
Шумкардан кондон башың
Бийик шаңдуу бою элек
Семиз жок ден бу кубо
Оңбеске шашың бою элек
Кууга келер болобу
Жарголду жолго конгурду
Жолдошдан топтон горгойсуң
Гор ойлатып шашың бой
Жолго шаңын олтурду
Окоңу боюң будурду
Ченеп ойдо калды бу кубо
Мен как оңуно кубо
Оюңду жерий майлаңын
Ачайын келгенде
Оз атаң Абоке менен кобок
Окаону бурей майлаңын

Кокпок дуу кыргы майлардын
Кекиркенин бийгеси
Кокпок торгоюу майлардын
Какса кемер болгонду
Кара кусур болгонду
Кичайлак куудан кемер болобу

Кок обой дуу ананда
Кок оюуда бегиликен
Ватаанан бүйкомуне
Гом оюуда бегиликен
Гобо оунан бүйкомуне
Алтын менен кумуш бүне
Ширесин менен бүйкомуне
Аалам менен кеңишүүн
Гиро оунан бүйкомуне
Айкол шамал байгордун
Бек оунан бүйкомуне
Бомб менен албарсын
Иленбесин бүйкомуне
Капыр менен шүүлүнан
Үилесинен бүйкомуне
Кокобалак мага
куудан кемер болобу
Бүга шиитген оюбу
Ондой суу гором ондой суу
Шомуган кармап горгойсун
Байгордун дуу ар семеп
Баалы кашуу ар неме
Гаин акудай кемегенде
Гогдон кенде кебегем.
Горосу нун комуланы
Сенделкарын кешүнүн алдынонго
Сүйгөйлин кесегө сайынонго

Айдарбек

Той бурунду шолондаш
Ал сеңгирде колондаш
Жер ойдуңу куу-дөбө
Салкын шамал бардык эле
Жашыл кыяк көлгөн көңүлдөш
Бүлбүлдөп сенин алдыңда эле
Жаан жалбырак ал-ал эле
Алтын сабак ал-ал эле
Аңгыча бирөө
Кошок бой болгон шыңкылдап
Көңүлүңө салып ыр кылган
Кой жалаңач кайкаңдаган
Ырчы кыз
Арпалаш башы жойлонгон
Ак шумшурайка жүлөк бак
Аскадан тайкан куш келген
Ала бака жер бөлүп
Абакчы жүк көтөрүп
Төгөрөгүн кай жактан
Тегеренип учуп кайтам
Айланам учуп калам эле
— Айдам, шыңкыл ачуу дем
Абакчы ак койгучтун
Кулжу көрүп көлөкөсү
Көп-көлөкө дөң учалбай
Көлгө түшө калчы эле
Абакчы ойлоп бүлбүлдөп
Шыңкылдаган ак келеби
Абакчы ачы шыңкыл алдырбай
Көй башында кор көшүк
Көңдүрабы сары эле
Кулак келген ак сулуу
Бөкө ырабы койгу жан
Ак келбеген абакчы
Ошолуңо бейне ачуу эле
Ийнинде дөң бүлбүлдөп
Көлдөн көлөп кара көк
Калдайган учуп калчы эле

Тегеренин бардык жер
Тешиктен конгон чоң шоокор
Жерге шуулуп бардык жер
Ээп айлам деген
Кулку кудай дүкүлдүр
Гамандан айда турушкур
Көкөрөк кирген шумшкордон
Качып бодун алгандан
Ачуусун чыгып алгандан
Айгырлар менен Ак шумкар
Ушакалоо-шоон калганы
Гай буруулун бакандан
Ушкан куш болуп жакындан
Эр семиз келип жакындан
Айбанда болсо жаны бар
Ассоктуда гай буруул
Адамдан артык ойлу бар
Жолобой
Акундун коюн Курокбун
Дайгага кейиккен дүшөкбун
Тулкубоюн соку бар
Көчүндагы шумкардын
Көрөөнү кыбай кок шооук
Бука оюн алдык жер
Оң канаты менен алдык
Өкүрө кечке алдык жер
Жакындап абай келгиче
Обого сууган калдык жер
Жакага жолтоор салдык жер
Бакаго шондур салдык жер
Төөкүн баарын чычкандан
Көкөйдүн баарын адамдан

Ала качып шумкарды
Алып кетип калдым эле
Карап карап коё бердим
Карааным коё го илинебей
Кайда экенин билинебей
Кору кору коё бердим
Кок шумкар коё го илебедей
Кейкеп кагып билинебей
Ак үлөөсүн ошо эле
Шумдук мелтиген кашкасын
Атадан калган шумкарды
Ала качып алдым эле
Байгеринен чуу эр селеп
Балалыгыбыз эр келеп
Айтканы чуулуу калдым эле
Мага ошол тоо дурбу
Ак өлөөсүн ачкыла
Коё үргөнгө шуштуруп
Дурбуну коё го салып эле
Атадан калган шумкарды
Байгеринен табалбай бүрүп
калдым эле
Кайгыра деп бакпагын
Кунгуро деп тапкагын
Бактар сенин кан айбын
Байгеринен балдар деп айбын
Эки колуң шулоолуу
Эр таңдайың кулунда
Бүлөө шоолуу шулоолуу
Алмалыбайтын колунда
Кашка шулоо болуудеп
Карагай деп ат шуулуп
Бакай кандай кар кыйын
Шумкарга кошулуп
Бүлөө болуудеп шулуп
Айтуранын

Ошондон бери калмагам
Шумкарым кайра качып деп
Кандай балда балбып деп
Кулгоро деп кеп айтып
Ойлонуп балам деп айтып
Айтып берип шумкардан
Ырчы болгон турмардан
Эртең менен болгондо
Тачанкей тургон турганда
Ачуу менен ошону
Алдай оңуп урганда
Тачанкей мойнун курганда
Ошондо карап тургандыгын
Мен байкоорум кейкеңе
Жеткиз менен суйлөшүп
Ошонун кайсын укпаганын
Кашкеңе бүт балаңын
Салбаган чачы кулга деп
Мерси горой калаңын
Ак булакта алда деп
Кардын кылган кашкеңей
Ар кандай кемпи кой айтып
Башы айлантып калаңын
Мынчын курсак коңгалак
Бир балага салаңын
Ак табакчын алардан
Ак курпачга салардан
Айтып чучо калаңын
Жаздоп башын урайын
Ырчы курагын кулайын
Сүйүп башын майлап
Кашкей табак алдап деп
Мынчын чуруп калаңын
Жаңы чыгып балаңын
Мынчын курсак коңгалак
Бир балага салаңын

Айтым бергин кимбуңуу
Айтайын койсоң кимбуңуу
Кайтарамын шорукуу
Билбеген жайым шумкарым
Айда менин алганым
Айдуза калчы салганым
Ак ордого баргамын
Дедиң койсоң алганың
Карагага кеп айтканың
Качсаң шумкар деп айтканың
Карыядан кеп угуп
Кайда шумкар деп угуп
Бакай калдан кеп угуп
Балекет айтпакын деп угуп
Айтым бергин шумкарды
Арбайын жайым шумкарды
Тагы кейпе бар гоп деп
Алсам кимбуң алганын деп
Айтым бергин шумкарды
Айтайын койсоң шумкарды
~~Тагын кеп салганын деп~~
Кара гатпам алганын деп
Тагын кеп салганын деп
Алдым кимбуң алганын деп
Акда кимбуң бербеген
Кара комлек бай жигитти
Кара байга жигитти
Шаабелдирдим колумда
Кайгарып бардым
Салганын деп
Кара бурбай келгин деп
Кайра кага келгин деп
Ак шумкар кимбуң бергин деп
Абакчы коргон
Кужу к болуп кужулоп
Кужу келип олтурбо
Кулагого суй лоп

Кулгоро кешпи калгонда
Кушукко кашкы салгонда
Абакең айтпан бушпи
алдан эшпи
Ак шумкар кайда кебіп дең
Айранын эшпи калдан эшпи
Он экпде кпаш балпа
Оён балпа кулгоро
Вешпи убак болгонда
Шабпи жпло шарбалдан
Гачоскайпы коргонго
-Ошолпо горо кеп айбас
Гачоскей шеңе деп айбай
Кайтарпу башпы деп айбас.
Ойлпнган гачоскей
Орупнан ойро бурган шок
Горого кошулп бурган шок
Ала-колдон уйурук
Ак шумкардай качырдык
Ак шумкардан арбалган
Айбыкпалган арбалган
Адам Акпиям кире барам
дейт
Акпиядан арпалп
Акпиш шумкар Габам дейт
Косбайга кире барам дейт
Косплага кабар салпм дейт
Шабпи шумкар Габам дейт
Ошондой кодой барам дейт
Акунга кабар салам дейт
Акпиш шумкар Габам дейт
Эгерде биле кабарбаспп
Арпайлассп бурлардан
Айбаспп деди шумкардан
Гачоскей пурду шулкулуп
шулкулпгандан булкулуп
-Какпдагап шарпбарбр
кабарп биле шпбергпп.
Эрпек биле кушбарап

Кушуң менен шиким жок
Шонда куш сурай бургаң
кишиң жок
Деп ойлебим Гагоякей
Кашкаля Гакоин бурду эле
Горону кудай урду эле
Олоңдой болгон кара кан
Оролбо кармап алып эле
Сүйрөп алып ролуну
Шонтип гараа салып эле.
Гоңдорбон долу кармап эле
Гоңдорбон тургап кабындан
Учуп учуп какпакей
Дарбаңдашуу коргондон
Какпакей гагып бардап эле
Урун жайкап балапан
Карокей
Корун кадап эле
-Ай балам эмне болуп дем
Ай балам коё турлу дем
Кайран эжем какпакей
Кайкалай балам бардың эле
Кулак бала горонун
Ачуусун арга алдың эле
Эмне болду балам дем
Сөзүн сурап калдың эле
Анда горо кеп айтпай
Кеп айтканда кепи айтпай
-Ала-колдон учуруук
Апаке акшуекадан качуук
Ортең менен болгондо
Абакан балаа салдың эле
Куш салам деп какпакей
Ай шо кушуң алдың эле
Оголуро Ала Белиндин
долуң
Жолуман гагып горолуп
Гнебардың ороп
Абакеңе кеп айтпакан
Барбагын горо деп айткан

Койчун десс болбоду
Болбой шэлун тюргюу
Атуруу келиш кажетбер
Будурулуш алып кетбер
Кой десс болбое келиш
Абакем дай дедуре кажетбер
Ошонго келиш будулуш
Будулуш гандан шулушулуш
Кемикемиздан келбе дей
Корбон уйуш корбо дей
Баргандыздан келбе дей
Бодор уйуш корбо дей
Карган ойлон кажетбер
Каарын абам сакчы кетбер

Ала-Кедей уруруш
Ак-Шуйлуу карган кагыраш
Гагайга бар дедей
Ырайымсыз шумкардан
Айбатсыз дедей шумкардан
Шуйлуу карувен тайбоз айтпа
Айбатканын кайтпа
Корбай балга ишенгиш
Керегебайдан кийгиш
Айтсак Шаабатыр дин колуна
Кайга алпаруш сак дедей.

Жезсыздан келсе келе курак
Шумкар кайда дей курак
Жалгыз келсе жезсыз корголоп
Горонун ичинен карлыгаш
Гезбурдай кара гагынан
Гирелегеда карлыгаш алгарып
Гезинен кетсе айтпаса
Гирдеп жолбас бак сакчы.

Бөгүн алдашчын борон кеч айбыкай
Кеч айтканда кечи айтканы
Абакдосы ак куугa кушчун салдарабы
Ак буланы болсо алдарсобa
Адамка кечи калтаарубa
Ден айтканы билим менен алсын
Акчуугa кушчун салдарсобай
Ак буланы болсо алдарсобай
Ак табакка бадрдарсобай
Ак шумкарга салдарсобай
Шомук торпи абышдаанс
Уйгай болдуш бүгүнкү кечс
Очумду алам бүгүндөн.
Тоскоол болуп айтпаса
Калтаарсобайын бүгүндөн
Кара кемебай кийгизем
Кара бай бай менсигизем
Кайбагаш молго кирпиздем
Кара бейшени морунун
Кала алдынча бөлүгүнөн
Карандын башка салалын
Шока белинен колуна
Калтаар бай бүгүн салалын
Ден кулгоро кулдорун
Ачуулансын кайгасын.
Кез көздү көлөкө
Сүйлогон создон ормонун
Сулоочундон керилген
Кулак курсакай шишки кашкайын
Кудурудай бөлөкөдөй
Күйлюсов көкүр көйнөкөн
Кырчоодо коюп кок койнок
Жерге кептин гүлбалын
Гачыкейге кеч айбай
Кеч айбакпа дөө айбай

Айланайын кулунум
Ордуу кайсын таак кейип
Койчу кайсын күйрук кейип
Ак бээнге дегенинг
Балам ар ойлонгон булардын
Айтсын бергин шумдуктарын
Кой сойбогон кулдарын
Корду к кашы и шурбойчу
Бай сойбогон кулдарын
Балак шаң шурбойчу
Билеги билеги дөң айбакан
Бил бээнг билгейли ун айбакан
Корсоң кордуң дөң айбакан
Корбогон шообуң рагы айбакан
Билгең шоктуң ун айбакан
Кургак шоктуң ун айбакан
Чагыл кей кыйын алгакан
Чакса кыйын кемкегин алгакан.
Какпакей ачда Кең айбак
Кулгото балам ун айтпак
Чаңдайдагы байгалда
Кара-буура тайгалда
Кайкалаң ногой кыйкалда
Улалаш ун карлаган
Улуу-кичүү баарысын
Баарын кемдеп алгакан.
Бакайдын кодой бар гаңдын
Ак бээнг шумкарын
Бакайдын кабар алгакың
Абаңа аман бар гаңдың
Айкө шаңын алдын ыш
Какпа кабар салын ыш
Узун кулак кор бурак
Учуп кичү бөрөк кан
Кеңеш бурак калдын ыш
Какпакын учуп шумкарын
Какпа айрак калын ыш
Бакайдын кодой бар деш би
Балакын учун ал деш би

Бакайдын алын барын эле
Калкынын баарын туруруган
Катын кийин шулкарын
Бакайга кабар салганын
Карыган бакайдан
Кулгуро бала кеп ураан
Ак шулкар кайып кетиптир
Абалап шулкарын арбаган
Айып кылган дарбаган
Аткаганга барам дейт
Аткандан ураан
Ак шулкардан табам дейт
Жарганадан баш коюп
Кабайдын кайрын аралап
Оогандан кудай барам дейт
Акканга кабар салам дейт
Акыйын шулкар табам дейт.
Табам басып шулкардан
Мен аралап дейт булардан.
карыя бакай кеп айтат
Калкым бокбо деп айтпай
Кайтып бай айтып берейин
Балдарым ноокто деп айтат
Байлап айтып берейин
Башын алып кимейин
Жанар жанар табалбаган
Бээлиги будун олтоолгон
Берен жанар бар ганда
Бек сапкана жаан коюнас
Бээлиген айдап алганда
Арстан жанар бар ганда
Алтын сака жаан коюнас
Айкоюнду айдап алганда
Бээлиги будун олтоолгон
Жарга шукан дилде алган
Как ойноп Айкоюнду
Аткандан аралап
Оогандан кудай салганда
Акын конга бар ганда
Жаан коюнас айдап шиберип

Акун канга барганда
Акун кандай карыя
—Энеке Манас ке кокырай
Эси тогоп кеп коюлан
Акун кан кокуп барганда
Бакай кан карын кеп айкап
Кеп айтканда деп айткан
Алтын кулчыкта бардык
Айдаштын алдын дей айткан
Кеп кудуруп кеп айткан
Макул болуп баштыруп
Акун кан калган кокуп кан-
ганган
Келгенче оюлуп
алтын тулпар
байлангы.
Акпанакы аралап
Чарчап алдан баш коюп
Букардан саап Гарайып
Бууп эле талайып
Кан кардын саап карайып
Калкан эле балайып
Бир тууганын шонтип га
Кан кардын элип карайып
Кан колын салган жерге бар
Куда болуп бой сонун
Кудук урун кой сонун
Оюп кунду чакырып
Кан Акунбай карыга
куда ед кан тагы бар
Ал семетей баатырдын
Белгилуу жер кайсы бар
Белгилуу туруп жайы бар
Берен баатырдын
Бел байлай турган жайы бар

Шыгайдын чуңу тенкелі
Жердегердің Долғон
Ақұн қамдын шаарын
Ағар қамсан алғанго
Ақкуу болуп ұйланып
Айқурак ешкерге кабар
салғанго
Ак шуге карды ошенбш
Ала качып алғанго
Ғдекайдан бу кеп гөк қаңа
Қалайын қалың ұяланда
Кулов болғон кулғторо
бек кубанып ойноп ал
Ақ тіліп қалғын сайдын ал
гөк гаро ағып бокторой
Сайғе көлін қалдырып
Бала кулов барғанын
Баяғыда кабар алғанын
Дайынын айтып шулқардын
Абасын бір кубанып алғанын
Бақайдағы айғақ сөзі деп
Ақ шулқарды алып кетіп
Айқурайбуне Ғзу деп"

Баатырлардын ак шумкарлары
Чыгып келгенде

Бакай кандан кеп учуп
Чурок алдан дем учуп
Бакай кандан башы алып
Жолдун баарын кайталып
Ашыккай шуркоз балдарын
Алтын алып кулдо барасың
Эрчип кайсең балдарын
Эшиду бир кулдо барасың
Ар кай жерге барканда
Ат сууттун алдасын
Урганчуктун берип жагында
Ак-белек десем тоо кайсы
Ошо жерге бар гонып
Ат сууттуун алдында
Жедигердий боп бою
Керегей менен шуркуп ал
Кулдук жерде тегирейге
Верблюдун бишеп ал
Ар бой бой бишип албасын
Айтканын сакчы Балабан
Кеч урганчуктун боюнан
Кетирбейин суудан деп
Бойдой боюп кап баасын
Сары кайсы белесинен
Чубуп коюп ал гонып
Урганчыдан кабар алгонда
Шаштын урган бар гонда
Ташкенд жолго сал гонда.

Абалкандан бата алып
Жердин баарын кайта алып
Дарбазадан коргондон
Кадимки жаткан жайын орундук
Акшумкардын артынан
Ай туракчун бар гонун

Ой гойдон гоккан ус баштаду
Калаадан гокпон болуп
Карагон коодой корупуп
Он экп шудркан он шаудон
Он бирдй айка кош арбын
Урогокпту кодой кол барбын
Кокуп кайра шутуп
Кутуп кайра габолуп
Айбарф ардэвек уступ
Айдаан урпгук шабпуп
Адаск ойлан гул гайдон
Сонун алаан го шайдон
Баштедайпн сурпайдон
Карагон бодой корупуп
Калаадан гокгон бапуп
Гун эсебп албайпон
Бупдугуп кол шурду
Кук эсебп албайпон
Кудугуп кол шурду
Адгака ошо кол шурду
Кокгок бер кулп болгодо
Айпар горгап болгодо
Сарпкап кайпон белпке
Сапшургалуп абалеп
Салап гогап кепдп ошо
Айпгап пуш калгапон
Арга пору бергуп
Аза бай гап шагепке
Колсподой бапап баргапон
Кашако
Кок добокуп кашака
Кокуп кпоп ошшурду
Бокгук кара Гашкпа
Дурул алоп колокупон
Бооруп албай клой купон
Бурапалуп дурбулуп
Шулукпулуп улугуп

Тейлекей елуу дуурбу ачу не
Деги Манас ун кубуне
Ак кема менен ароогок
Алеке окон кемерге болшогон
Аллей оловсу уелта кеук дергер
Айнегенек арам ондогон
Ар манасынын гоз дурбу
Бурама ууд дурбу ну
Бурам бурам алдог ле
Текбек текуу дурбуне
Текребин алдог ле
Акун кандоон шодоне
Абайлап карап алдог не
Акун кандоо гоз сарай
Кааргаан сом кагай
Кардан болгон албоон бак
Дуулап бургап дешуге бак
Дурбу алдог дешуга
Дурбу алдог кобуне
Кайсы шаардоон обуне
Карап бурун кулап сал
Горондун айбап обуне
Ургачко дурбу алдог ле
Кулдодон шайкап дайранып
Алмакан корун алдог ле
Кайбин кечеп кунду деп
Сууга айрап кадог ле
Андап кондой болоп ле
~~Деги манып текеп~~
Ак калпак гоп уйдуну
Кок конгеноп айбогуна
Угин менен текеп
Деген менен курапп
Буга менен марапп
Аркар менен кулкосоп
Арлашып шибилагап
Ак келте менен абап деп
Ачгелеге байсалып деп

Горлодун сөөкөсөө шибин
кайнаган
Андан бери карасаң
Айландырып карасаң
Бойы бойы саун бар
Болушуп учкан каун бар
Аяк аяк саун бар.
Айлакөөн учкан каун бар
Жиңдесең буруун коң болгон
Жиңгиби кушуун кан болгон
Алмаган бурдоо коң болгон
Адамын алуун кан болгон
Жиңдесең кан сай болгон
Жиңгиби сокун бай болгон
Алмаган болуш сай болгон
Адамын алуу бай болгон
Оруу гуледен сай болгон
Озгоо алуу бай болгон
шолпаргандуу шыбагы
шолпанкан шайлуу шерөкөн
коңу кулак кулдурак
коңура шайлуу шерөкөн
Ирмен шекси шыбагы
Этиңе шайлуу шерөкөн
Ала байга кокоту
Доого шайлуу шер экен
Аях башын карасаң
Айлакөн сокун шер экен.
Байрагын булгап бакырып
Горлорун гакырып
Сайлаган саадак кең шалбар
Сакпаев бирге шаш баедар
Оюмдуу саадак кең шалбар
Оюм бирге шаш баедар
Бүн кебин албасып
Гүлдүгүнө кол шүрдүк

Кундуңдо мол мурдук
Кудайдын алдында
Ай алдай мол мурдук
Аз гана өлөс мол мурдук
Самалуу кыз ыр мол мурдук
Колдоду кой колгон
Кан шибери кой калган
Жалга кой шуу жер жак
Уяу жерге шушиду
Гашак бакан аламан
Ай ~~сууруун~~ аламан
Эрдектен менен болгонуо
Ай сууруун аламан
Акун кандын шаруна-
Айбалган ууру саламан
Колду карап аламан
Мерген мелго саламан
Ден оюнбун айбалду
Он ажыдан жаш бала
Гуруч чынар жыл белс
Айбан органы бушбу эле
Арга бору жуш кыш
Жа байлан бермекке
Жеймаланда голоруи
Жез кандын колоруи
Ак гашкырдан кердиши
Айдын карай бирктирсин
Кок гашкырдан кердирсин
Кулду карай бирктирсин
Гарай бабаду гашкырдан
Адабату карай бирктирсин
Керин голо и бар бирсин
Кендирден колган бакшы бы
Гегерейе кайгырсын
Гемирден калган ат сулуу
Жан кадуу ат айбарын
Жалкуу ат жаба жабырсын

Кара керишим жаңы салым
Кадам сенен бир калым
Ой жанымда самаордун
Он жыжын койдурун
Бом бораша бошоорун
Шом боорашо жургайын
Жи горо бир шоро
Жакбан болом алдон уни
Сарпенен кайкон белине
Он шорей айтып суубун
Погодон тек кан ух баарын
Ушинбин жабом калдон эли.

Ано мокедай салалое
Ургочиктен кабар алалы
Акун кандын турогу
Адамга жетпей турогу
Ухкакон жуска бун болгон
Ух ай шокоон кун болгон
Кеч балдайын боломан
Ак шушкар алып бом болгон

Гулдо жабом бүш коруп
Гушунда согун ш коруп
Бар аарын ай канда
Бараза кенедеу бай канда
Кенедеудин баарын бар кылам
Горкойдун баарын турурын
Бар аарын ай канда
Бараза кенедеу бай канда
Колун суула салып эли
Кол даарабын алып эли
Бубун суула салып эли
Бүй дарайсен алып эли
Ирбалон бишим Баласка
Ашсан баштар Манаска
Байга конгон кол жайын
Барабан уруп бара-бара

Добулбас уруу шарса-шарс
жаакын ону ууу-ууу
далбырсы уну ууу-ууу
Калаага кабар салуу же
Бул эшик болуу деп
Кал кийин баарын калбурам
Мектеп коркуп калуу же
Кандын коюу калай жан
Кайраган гоголон барып же
Бекбек коюу Бегимжан
Бура гоголон барып же
Мейбурсген сунуу-сар
Ада гоголон барып же
Ырчыдан кенен коюнчу
Бура мейин барып же
Коёндун коюн ак бууп
Койбой мейин барып же
Уруудун Кенен ууун коп
Бура жейин барып же
Коп коюу болгондо
Коп ордого болгондо
Кулдуу-ууу карап эгой бар
Кулакка кийин ойлорок
Уруудун кеп айтып
Эжеке кабар деп айтып
Жечуу ушо деп айтып
Э курбу-кар деп айтып
Бурдо жабын туш карап
Дуйнудо коюнчу карап
Канчан коюн Кайбай жан
Кара жарго шишин деп
Калаанын кодой жургун деп
Кал кжа Кабар Бергин деп
Ырчыдан кенен коюнчу
Коюу жарго шишин деп
Кайраган кодой жургун деп
Эже кабар Бергин деп

Кандоон кууи калыптанс
кара шого шенеи жес
Калаанаи кодой шурду жес
калика кабар бериш жес
Кырчыдан кенген кууи кез
кездеш шого шенеи жес
Койчыга кабар берип жес
Калкыш ала шуну айбас
Эжеш турак жок айбас
Бек ажандаш ордого
Бейпак турак болшого
Кан ажандаш ордого
Кара бейпак болшого
кадам дебей шаш дебей
кайсы дебей кеч дебей
бардың калбай барасың
бардай кайсың ошого
Сен балага кала сөң
кан кандаган кайып кай
Калаага кабар сөлөшсүн бос
кабарын айбын бүтпөшүн
Кайрылып турак барбасын.
Кандай кыял кайшылдан
Айбын кабар кечүрүм жок
Кечиреси шоюбузда.

Оюн башар Жеңиске
Бүдөө кечүү бир кабар
Өзүлөгөнү Жоголбой
Жан кечүү бир кайтар
Кандоон кууи калыптанган

Кайтардагы сүлүүдан
Бу да келди бир кайтар
Бекиши кодо Бегимкан
Мелтиреген сүлүүдан
Бу да келди бир кайтар
Көрөлөдөн келди көдөө көз
Үрүздөө келди үзүп көз
Көйүдү көдө Ак бермей
Бу да келди бир кайтар
Ачыккан эдиен Ак таңмак
Ачыккан эдиен кара кабак
Көйүдү ну бар көдө бүлгө бар
Бүлдар келди бир кайтар
Эр ачбаган сарбак көз
Ордо шүүлүү карап көз
Ачыккан эдиен кыр моюн
Ажал кайкам бир моюн
Бүлдар келди бир кайтар
Кылчы келди карышы
Сүйлөрүнө ээ таңдай
Кайтарыла ыр таңдай
Кылчыр келди кекейим
Тамак ачкан текейим
Терисен кылган бейдаяр
Кең сөгүдө деңкейим
Көйчү келди коротпой
Тамган кодо соротпой
Бирин-бири түшүп
Мойнунан кырып түшүп

Бугда оюнга барганлик
Гапшага канатлик
Кездардан шандан бугагы
Бурди фон калалык
Мисли
Койчу кенди бир кайтар
Тов кайтаргак калдарос
Чудо кангак сандарос
Кенго кугу алыш ош
Аганаслы сакалдык
Кой бой шерин сальшок
Карнганда бу дагы
Оюн карун кенешик
Карын кейнен дедырбы
Сакалдык кокалдык берешик
Мисли
Калдар кенди бир кайтар
Ушенебин как ордого йолгоно
Как к гогу ну и болгонуд
Акун конгрок гурогу
Дайага кейнен думогу

Шукаядо кодрой сандо ли
Керишш баёш бардо ли
Кэдэш кэлэш ки айёш
Кай кэли уклун ди айёш
Гундо шайош Бун кородш
Гуцулдо сокун ш кородш
Байандо пулар шайашо
Хачо Бай кэрди Бэришбы.
Будудайск конду тудурла
Тайаш бай кулду бурколбу
Бул бул конду байыла
Сайраса бошш Эрцди.
Акидаар ко ли кородш
Айбайёка гидабай
Акка суулар боголду
Кардайсп жилэсо
Кандду суулар боголду
Ака корчок адамдар
Ошкайшп тудуду
Оки бирдей кок добой
Калаа ичинде кой ду
Кара эчки чийип кайнады
Сок дэ кишш тайпдас
Карш ш пенде балады.
Акидаар ах жайпак
Калаадэп шш койлоду
Койлогому бо болду
Ш ш бородой ко болду
Бул элиес болдучу
Кай кош бул будущу кородш

Ак ала сакал карагы
Гүш жарчу бар деп
- кайдан келдиң болгон
Кара бейшен жолдо
Кан и канаалан деп бар бай
Кара бейтке кеп ай бай
Гүлгөн гөл гаазы көздүү деп
Кемпир-сер түрүү күрүшүп
Гаазы кемеч гүлүшүп
Кан и канаалан түргөндө
Кайдан кара кайгайын
Өрүлган түра калуу деп
Ай турок ко бардык деп
Мен жоруктуум түшүндү
Өздөн түр жудай шишиди
Колуңа кудай берген бейше
Кең - колдо ашык шишиди
Гаазын бекен деп
Гүлгүлү карган түшүндү
Маанеңа бүгүн байлоого
Гаазыбай керди түрмөлөө
Жездешиңин тай бүгүлө
Кай бүгүлөн кеп ойлоп
Бу байлана түргөнөн
Бүгүлгөн колго түрүлүүдө
Гаазыбай күнү бүгүлөө
Ара шу ну ак бедеп
Ак шүлөөр көңү көчүдө
Алдай аткан көчүдө

Кара кандуу кон бору
Калаандоо ичин тойгон
Кара тиш и шитер кой бою
Канчо ро менен кулгуну
Ошолор келе турганы

Акмандар ам
Ай дарына
Агаш
Агаш коргон

карабай
суулар боголо

Тайынуда бумбул сайраса
Сайраса боюнуз эрше
Боуе буле у ндуу неудеген
Ошое келе турганы
Акмандашын сердашын и
Эшеке мундун келе турганы
Калектын баарын чуркуран
Омурчуу болгун баланы ден
Кайра конон колганы
Кайра тараи калганда
Айчурок кундуза кабар салганы
Кундардын баарын тогуштуи
Улуу ну на кеи аитын
Эшеке ден аитын
Кичуу ну на кеи аитын
О курбу лар ден аитын

Ле сөйшендеген долуқуи
Бүл ойи канон гоин болеи
Оу бала семеиек
Орунго гаган шейиеи
Эркемеги кейи яеи
Он эжиде шаи он бар
Орунго гыгар гоинае
шанон гаган бар
Семеией кенде и деи ойбой
Анендар шойеи канаанук
Ойгенде ар багон
Ноно шеде и деи ойбой
Ак гайнердон бүкйбойеи
Шеиаяига шүкйбойеи
Кон гайнердон бүкйбойеи
шеиаяига шүкйбойеи
Тун боюига барамеи
канга ойбойи шендеди и
Кундар ургонгбон
тосуи амаи
Кундага шакул болуу эле
Каиладан аран ашдарои
Карконйгаган конордуи
Шибектен боосуи гандырои
Стаканга бал ашбыи
Кайлак ка бөш кан
кан ашбы

Самоорғына тай алып
Сарғы шешу кишлиш ға
Сабағы нан тіердирш
Қоқорғо қошы алдарош
Күкү пайғы қолаб дең
Құсала тұрған сақдырош
Ясық ортын ғұлғайдың
Сөлеш алып он тайдың
Бағыздабан сұрпайдың
Ғаш қан қорсоқ шығайдың
Қалағаң тоқты бөлүнүш
Алқым жоғо сақын әлш
Тұн бөлөнға бардың әлш
Шелмаңдық ғоғорүш
Жу қаңдық қомырүш
Ақ ғайырдың чечіпрш
Айдың парай тіжіпрш
Қок ғай ордың сеғіпрш
Күлү шудай бекіпрш
Қаң кіргіп жаң сөлөш
Қаған шеш бір сөлөш
Самоорғо ғайың қайнабш
Қалб шіңүш жайнабш
Ғолаң қоғоғ баялабш
Ғайырға кіргіп ғолөңдың
Шөлөш уайға адарабш

Гапторашон салошын
Гомчолашын алошын
Кең ургончтун бюно
Шокой жонгон китрабын
Пуштун салын салошын
Мунаронгтан калсын дең
Кайда жени бимакбай
Ойкон майын калошын.

Семетейдин ургончко дурбу салоолор

Ачы мындай сагалбе
Сарыолы кайкы бешпеде
Сам көргончу Семетей
Мөңдөн кабар алалы
Таң атарын айкалда
Гарудан шоңдоп байкалда
Торгой сайрап кунсуран
Ордок учуп боргылаган
Абалдоп учуп Семетей
Ордунан туруп алда эле
Көлүн суусун салда эле
Кол дааратын алда эле
Бүтүн суусун салда эле
Артагы бийик Таласка
Нөшөрү баайлар Манаска
Дуба көлөп кол шайын
Баатыр көлөп алда эле
Кок-Добонун башында
Байгырлар,
Калдаңдай баскан бардык эле
Көчүгүн борчук кара башка
Көчүгүн көпөк өлүп туруп
Манастан калган соң дүрбү
Көлгө алып бардык эле
Бурулуп учуп дүрбүнү

Буран кучи сабаб эле
Дурбу салоп шайкаңда
Он жиде жаш бала
Ойноп баасп барбоп эле
Абасынан ажырап
Абаке не керүнөй кыла
Абаке не билинбей аруу
Айтып берип отуп
-Те ак - кыялап олтуп
Агып суулуп болуп
Шайып калып бер і оп жат
Таякай ал болуп тапа
Кайтып жүрүп болуп
Кагарып тайып керүнөй
Аскандап сүйүп болуп
Ачарып тайып керүнөй
Коюп - боюп кыйкыра ар
Коюп айтып керүнөй
Жайбай ка гоккан боор

Отурган келген жообу
Жайбай ка гоккан уйбу
Ойлун алган жубу
Жайбай ка гоккан айтып

Ке кошун айткан сөзүнө дейин.
Кербенчи келип конгонду
Керектүү нерсени бөлүштү
Төлөөчү келип конгонду
Чортуучу нерсе бөлүштү
Төлөгөй кийген кошун дейин
Гөлүр кийген сөөгү дейин
Кала аман гокман коштон
дейин
Кайтуу гокман
төөгү дейин
Кадимки турок коштон дейин
Бүгө көздү тешү дейин
Чедигердин голтон
Кулдук керге тегирте ке
Верганган ат билеп дейт
Бакай кандан кеп уктуп
Байкагонго ден уктуп
Ошо кепти кап бөсөңө
Бүдүн госуп ал бөсөңө
Кепти бөрсөң өлөң бар
Бир кишиге өлөң бар
Төлөөчү болсо көпчө сөз
Чортуучу болсо башың ал
Кербенчи болсо көпчө сөз
Керегеси болсо башың ал

Гамаш келее коюн кел
Тажчелекей конолы кел
Алыш келее коюн кел
Аштык-уйкуң конлом кел
Сундурүп кайта тартпагын
Сүйсайлом ноодон каппагын
Кандар болсо бирге кел
Кол кежелей кайтам кел
Ноодо коргон ыш болсо
Байам конлом айтам кел
Дем ошентип айтканда
Канчаро түрүп кей бетай
Канчаро корком күлүякен
-Э, абаке дем айтай
Эрдик менен тегендек
Экөө ёшең бирдей бар эле
Кайтам шондуң коң накоеш
Кеңе Галак,
Кала балуу бала эле
Күлгөнө бар ээ ың болоёт
Мен барсам кайтам кел болоёт
Мен анаака түрүлгөн окуялар
Кандар менен күлөшүп
Кол менен ойноп жүрө элбет
Коң наалма кок эмес
Канчаро корком күл эле
Коркуп калам ал баштуң

Кулчоро анда кем айтаай
Ой, абаке деп айтаай
Бар деңиз барайын
Бардай кам деп коёюн
Ансал кайсе оюрчуун
Алда кандан бүйрүнү
Үйдө жайсам коручун
Алдоодогон ак бел ин
Ар кайсы жолдон жыл эле
Асыл бийик боо келет
Учуп оюп келбейин
Агочко кайтуу суу келет
Агоч оюп кал байын
Бүрүлдү берчи жигитин
Бүрүл бай тоого тийгин
Бүлүлдү берчи кийгин
Гарй олбой окко жүрбейин
Абаканан ай сурап
Абайлабай бай сурап
Бердешин деп айтабай
Берендин коюнун кайбарбай
Бел кабырга шекирди
Бендеп текши сындыр эле
Өзүнөй тамыр кийин деп
Илеш ишин барчы деп
Бүрүл айтып берчүдө
Кайнаган барчу келгедей

Кулчоро кулуи суйуду
Тетиги аншиядои ар кагоо
Алайдои сарс балодо
Алтыолоц орус кыра тиллеч
Атаеи ланае баролда
Терекей ёши бери кагодо
Кеёшлиц орус кырк тиллеч
Терчекей кайкан кагодо
Атаеи ланае баролда
Карак бар кенеч ак кенбе
Ак кейёеи алдоп эле
Оц ёшиче салдоп эле
Оёроп болгоп балага
Куп кораццоп калдоп эле
Орус усёа оцдогоп
Корсоу усёа коцагап
Казак усёа кадагап
Токор усёа бомкай
Тайоп алоп ладагап
Комурдо тодабай
Коцу токой ёуголгап
Корсудо тодабай
Как бу кайар соцолгап
Оцоодо тодабай
Ёуц оцоо цоцолгап
Кайцыгаца тодабай
60 эрек соцолгап

Сугайона тоғдабай
Сўқ башай тўғонғон
Қарағида қармасо
Гоқбай бому қоядғон
Душмандан қодай шилбеса
Ярғамқон бою ударғон
Қойғон жерге ёрғи кейкен
Шилбегани мурб кейкен
Ал болотту алдан эле
Ок колтуқка сапун эле
Ойрон болғон балағи
Кун шарақон қалдан эле
Чанқон жерде қан майғон
Кере карағи тарб эле
Гийген жери ал майғон
Шилғин тогор тағона
Тондотуп бетир қырдағон
Тесокчулар ёрдағон
Ал пай бом бетир қырдағон
Айтўўчулар ёрдағон.

Гоқуғу бар шўшўгудай
Тоқ ай балқа ўшўгудай
Ай балқаға ақуғ эле
Ок тағона балағи
Ойрон болғон балағи
Кун шарақон қалдан эле
Гўлам жерин қырдағон
Гўтам жерин сырдағон
Кош кара кон бақырғон
Душманқуғ қодан бақырғон

Сор майлан олун эле
Ойрон болгон балага
Кун жарашын жалын эле
Аттанын кебу менедей
Абаке балта берги уен
Балта сурай калдыр эле
Ой эле балам ден айтай
Сен бокой турту ден айтай
Берги алдындаги бурун ай
Аеп ы ай шишеп арнбай
Аттанын аеп болгуча
Гилдиш ай кон карнбай
Жеп ай шишеп арнбай
Жеп шин аеп болгуча
Гилдиш ай кон карнбай
Левидан арн барарсын
Ай балалун бурсын
Жолго бушы алырсын
Чеобосонду балласын
Абаженидин айланын
Кулу жтушун билем ден
Кулук болеп бурушу
Кунде сурап менем ден
Карга корсон табарсын
Карандаш бунго салырсын
Кузгун корсон табарсын
Курутун бунго салырсын

Тетиги карорим шайкан кара
кол
Аралап кирип барарсың
Ошектин чуруп кебалсын
Бир балага салалсың
Бүгүдай мойнун бурагын
Бүтө бою ач келе
Буйдалбасын чурагын
Бүгүндүнкү билгенде
Бүтүпкө дилде кен берим
Бүкөрдөн калса ачырагын
Аркардай мойнун бурагын
Асылдынкы билгенде
Аттай алтын зар берим
Аргындан калса ачырагын
Билдей шерде семин чуч
Ойуо шерде бежин чуч
Табышып келип калуучу
Ооду кайтуу ай эле
Ала качып кетпесин
Бүгүлө ай бүлкө жыйнасын
Арбагы бийик Таласта
Ат-тон байлар Манаста
Арбак тоодо кол жайын
Таштарунун сага деп айтам
Арбак бар бүгүн гана бол
Алып-эсен аман
Алып келгин балаңду

Кулчорунун ургочиси
жөнөдү.

Темир галоан удонгу
Темей оргон мекеди яе
желек белуу сыр кайда
Терден экен алда яе
Бура гаргон жаш бала
Менин жолон кайда яе
Ачы сары белекке
Ачалек ким белекке
Сабын тогон барды яе
Ажо шаган жарага
Бууруун тиган тийсин жок
Суур кулан тийсин жок
Ардор болго гоосу жок
Ачуек болго коосу жок
Атаны жалгыз мер бол ай
Абакеден айланып
Кулу ётүгүн билеп дей
Кулуо суран менен
Абакем менден кучтуубу
Чу койгондо бурулуп
Оолуна колбин ким жайлай дей
Асой оңуп терисин
Орун калган бурулуп
кулан оңуп терисин
Осок калган бурулуп

Оң имерин алды эле
Оң борбуйга салды эле
сол имерин алды эле
сол борбуйга салды эле
Айры сары кылектин
Агилектин белегин
Аша конон адуулап
Летиндегн буурулду
Абайын менен табуулап
Гүдегн керде коймуна
Сурдуго гүшүп окшуп
Үчкон жүш менен тарошып
Үчүн кебү кемедей
Балакем колу кортошып
Гарадай болгон ак гүлдүк
Кара керде тарсылдап
Кара болот одуктүк
Колокойдо карсылдап
Үргын акыан ак кобуп
Үйар болуп бүрүлдап
Ала качып зоркурап.
Үстүндөгү ак кубо
Зоору кебги дорошоп
Гаан койдун бекер деп
Оозу капчу аралап
Мени каерге гаштап кетер деп
Гизгинге колун оролду
Бута боло ат келе

Бүйдалбастан чурадан
Балтырын бала башындай
Булчуңду бука мойнундай
Бугудай мойнун бурагам
Бута боло ап келее
Бүйдал бастан чурагам
Боомук калеа мойногон
Бой агыта бергенде
Кулун менен ойногон
Уешуна токкан кездеги
Сылбыйлуун дем ойногон.
Бүүра жүүл орок баш
Мүздай болгон соңуңу
Горй бүлктөгөн арасы
Бөлөн койгон бешимбей
Кожурогун карагы
Гүрүн койгон эшимбей
Өзү жеп кайыптын балаам
Ардардай оозун ачырып
Кам аралап кобугуне
Үүр Гүлнан тачырып
Көкүлүн токко оргобой
Койку жара Гүлжан
Кара черге шыпгытып
Чурай кейкеп черлери
Ажүгек болуп оюлуп
Гарталбай шуруп баланып

Алаканын карагы
кончонун болуп солулун
Эр тогоогу экп коз
Мандайында алакпан
Эр кашы экп буй
Удонгудо салакпан
Кой го гийгем бурудой
Арам олгон буруп ал
Экп магон жалакгам
Тоого кодой салды жеп
Тоого барсам гокбой бдем
Тому кодой салгандо
Балагандан бем байер
Гон кочукпан алды жеп
Адоога барса гокбойбдем
Адоодо кодой салды жеп
Адоодо кодой салгандо
Балагандан бем байер
Адаганадан алды жеп
Алпадай болгон баланы
Алакачы Урончко
Алып кетем барды жеп

Жол коробон бул тоно
Мандайдаги балыкты
Балчайын оркоп кандай эле
Он экуде шаш баш
Аттаи шуно кандай эле
Агуду келген избогур
Башын шаро габаш деп
Тамокдаги ай балык
Аны/сурун олдо эле
Кулчоро кайра бар гоно
Бал кыкгай кайра сурусун
Бурусе ай тура кандай эле
Мандайга шыпсеп болом
Бай кабаса экен дап
Аттап шыпсеп олдо эле
Бай какоо бору шайкабай
Оз мондой болом королой
Ичин бар бом кыпкызыл
Сусу бойлой олдо эле
Мандайга токой бардо эле
Коодо коруп олдо эле
Ко женип билгенде
Кучоро баабыр сусусун
Калгачын буктой олдо эле
Калдагайдом дегенче
Каре избуе салдо эле

кодоо	кор гон	шу гон гу
коңго	жаңаң	алабаң
сууга	жакын	бар гандо
сууну	корум	ал гандо
кукук	болуш	кур коңуш
кыз гуроңуш	ауш коңуш	
жаш кан	жеш	кур шу гуо

Сууну багыт алдым
Коргон адам кудайлам
Башымдан мөңгү будуну
Тууласын мунун карасам
Тудуп алуучу коштуну
Карагай менен тал агаш
Кайың менен бак агаш
Жаш баланын карагай
Таанышы менен сууну
Жарга келип уруну
Жардан түшкөн боз тайга
Камыр болуп жууруну
Сууну коргон менденен
Замманам
Толгонуп кууруну
Боо түрүштүк бере албай
Бурулуп акан жерине
Кеуз түрүштүк бере албай
Тайынып акан жерине
Тар түрүштүк бере албай
Тайкан экен курчулуун
Кобу кылуп алып бар
Кон-кон болуп курчулуун
Үйдөй баштан ашырып
Тамчыларын тамгыштам
Таш агызып калдырбам
Кашкардан келген ойгойлор
Үргончтуун бо нын өштөгөн
Акын калдын калаага
Бөлөнүп суу кеке албай бокшогон

Он жыл иш бала
Ойдо иштеп карабай
Олундун капар сапабай
Бууда иштеп карабай
Суудан капар сапабай
Пекеремин жарабай
Дечеле иштеп куп жан
Кайда кирип тушпай
Кайда ишке алабай
Айтам тушо калда эле
Тай буруудун кой куйрук
Ук шак колош шуйдуруп
Кырпоюн кебай кок шошуп
Кокулуно шуйдуруп
Айка менен алеп эле
Шардын башын урабын
Он жыл иштеп куп
Эми ушуга кирди урабын
Мандайга карошуп койгон
кара ыш
Сакал койгон сары кез
горону коруп алып эле
бала га айран калда эле
Гандай бишп гакылдап
Согончогун карасаң
Най куйрук гакылдап
Чуроко жебин бардык эле
Экеке чурок деп айтам
Экеке чок кой деп айтаб
Апаке Чурок деп айтаб
Азыр чок кой деп айтам

Сүйүнчүгө келдик деп айтшат
Бакыт чыгып келди деп айтшат
Сарала-суу айылынан
Колкуйругун шарт бүгүп
Көздөй чыккан жаш бала
Келип калды да мындайча
Өйдө-төмөн бар баштап
Өйдөйүп ал чуу чалбалтып
Өзүнчө төмөн бар бактап
Ылдыйлап келип кабар алгандан
Сарала-суу айлы бар
Кан-са оңдоп кашы бар
Суу-га кирди бир кыйын
Тездеткендин өзү го
Өз-у тунуп чыгы го
Эбиреген кара кыз
Эбиребей шаңдуу бас
Ысобура-ган кара кыз
Ысобура бай шаагын бас
Имен айы-мер бекен
Бакай-ордун үчү-ү эр семиз
Өз-у шаагын келчү эр бекен
Көк-к горону көргалуу-а
Көк-к кулбоюу комгандуу-а
Алакандай бешкбек
Алтын кулдан бешкбек
Ярки-Терки болгон
Эбиребим шолгон
Көрөлим кал-гам горосун
Гөлөөсү шилби-ин Гөлөнгөн
Ак курчуна салдырып

Алоо барып үйүнө
Бирөөнүн айбын көчүрбө
Бирөөнүн айбын күчүрбө
Үйүңдөгү оорун койдурганы
Ак боз бээни сойдурганы
көлөкөсө калоңду түз берип
Айбын иштин койдурганы
Тоно тарап чай кандо
кудай кылып кемпир бир сөөгүн
көчүрбөсүн кем айтпа
кара киши шам дегин
күчүрбөгүн муну айтпа
Алтын көпкө чогуп
калмайт коргон там эмес
Ада эр кемпир эр эмес
Алооз эрдин кездешкен
кези эмес
Сарсенби кайда бекиме
кездешер ай сүйүп ал кандыр
Ташак таңын кан кандыр
Таң агарып ай кандо
Дүрбүнү көлгө ал кандыр
Бүдүр көрүп кан кандыр
Таң агарып ай кандо
Дүрбүнү көлгө ал кандыр
Бүдүр көрүп кан кандыр

Мунарокаттан калганда
Кайсы жеңин билеп алдың
Бурулуп аёлым шиширгиси
Буғулуп ётолмуй кийгиси
Чоп кароғим байлаётган
Оғзингдан бошқа ким дейди
Чорлоқу шумшақ калгандуқ
Ош пишган шаш бала
Сунга кирмиш калгандуқ
Ош бала келгунда
Бирлик ойнам койдо дейди
Бирлик кулуп койдо дейди
Чоч қошлу кабилим балам
Сиз бағишлаш койдо дейди
Келинлик бахтим кабилим
Қойдай балам балалим
Орқа кулоқ балалим
Айланай чочим баралим
Ора оқшомдай ялалим
Кундузу карши оғай бори
Кулакка илғи айтгурли
Кундузу карши берғайга
Бери кондай келибдуқ
Қойлы ошқа сўй қойлы
Қошалашуқ бешалтаи
Этаги тогам булалтаи
Айдай бетин шарқ этти
Ажойиб сойлар бир будаи
Ари тагинда шарқ этти
Кулга курбой бишти
Кашқалдаи

Куйлюнсо кенкар чойташкон
Гайырдан тогоп чайырам
Эшикке тога калда ала
Сууда чурган балыгы
Суудан коркпо калчы ала
Ай кудай сан чурчурам
Кандар болсо салда ала
Орто кенге бардым ала
Кең урончуктун гоң дайра-
Ала лоюн аркырам
Гай бурулдун кашка бош
Мандайынан чарчырам
Мандайдан кудай аркырам
Сууну суучу алда ала
Ак болотту дай алып
Сууну агынып ойнагын
Чайын калды чайлагын
Кулжа кандан уч кошкон
Ала лоюн аркырам
Бир убакта черчге чуру
Тууду чуу
Бир убакта
Карагай болгон балапан
Табак тогай корчуну
Андан чарга учуду
Мондон чарга учуду

суудан госкён суурушуше
Булгарон шердис кон бошуш
Учунан ууш ууш бальгонлан
суудан чойён шаш бальш
кальгонон бүкён кар сагуш
Калдагайдош ёйёгин
кайра-кайра как конлан
суудан гогош сууруш
маздайга барош кубуш
гогжан корсо мончёнодош
тымгош корсо конёнодош
Жорго басок маш эле
Жоругу болчу айбалдош
Жолго кирди конёнодош
Жорго мингем ёнаш бала
Ярак ичкен немедей
Ат уейшудо шонекнодош
суудан сакпан ёшгонгур
Кагга шакем баргалда
Коялла болчу айбалдош
Кёнгак шаш урку маль барш
Кёнгак гаш баком бардо же
Кальбей точко кальбей дем
Сол колуна алдо эле
Шоакка колгго салдо эле
Ге-герешш барда эле
Тёнсеш кейчу немедей
Кайга урку дурпорош
Кодор качош кагда эле

Ээнду буман кара сай
Мер киндики шеэке
Калдайгон карга шаарн бар
Эл киндики шеэке
Алтындан сой ко шаркылдан
Ай тиигендей кар кылдан
Кулушбой ойко шаркылдан
Кудойдой болун шаркылдан
Кудорудой бом кылдан
Кучук шийтей шоокон лдан
Сен киндики шеэке
- Ай - ай бала тура тур
Ээочун бала жемешиш
Кен ай байам уга тур
Суудан кечип кенгенге
Сумсай багон горагоне
Дайронон кечип кенгенге
Дардай багон горагоне
Эркем кара карладай
Эрийгедеген сен киндиш
Коду кара кочкордой
Корсоодогон сен киндиш
Байлаб пагап шиндидей
Чанга худагап сен киндиш
Толоогу болеоч шолоо сал
Морбуку болеоч шона шал
Базарлап болеоч шолго сал
Басоп алеоч шона шал
Калуагап кара шаар ураш
Кан Акундун шаарь

Мал жакшой чу немедей
Озонду булак кер сурап
Кайдан келген неменец
Деп ойлобу ой жонду
Ку-ку торо анда кел дейбе
Ак шумкардой жакшысы
Кучу келген бала-шым
Айгурокбой шуулап
Шучу келген бала-шым
Кок шумкардой жакшысы
Кучу келген бала-шым
Кок гурокбой шуулап
Шучу келген бала-шым
Жибектен кол-гап бодо бар
Бел-шешен айтып кёлюн
Серебай кайсы шеберде
Сендей кыздо
Алей-алеви коюлун доосу бар
Бапы-м чом-чом алдо-ле
Жолдайын кучук Айгурок
Кайда басып кадо-ле
Будуул айын ойлобуп
Кайсы жагда барды-ле
Ожоздой кара чачынан
Ой кошна алды-ле
Кайда бар деп балаңы
Кошна кошун салды-ле
Шибектей болгон ак эчки
Имере карап алды-ле
Бекем карап алды-ле

гонзоучоки болш калдн эле
ичи куйун орий болуи
орiюня шушуи ток болуи
Айчурок басоп бардог эле
Эскиро элек балладой
Элчекдеи шашоп барасоц
Элчек ке колду салсоц
Кеер болоп молуда
Туш болду бейбак шорида
Калка оду барасоц
Кандай чунак балсоц
Сенип эщ кайда деп сурай
Энтелейди кеп сурай
Журтуц кайда деп сурай
Невлуу-шумшак кеп сурай
Элщ ногой дебей айп
Эщдеп ма к шоно
Атам ушуе экеп деп
Экеп дебей шащай айп
Кал коп ногой дебей айп
Кал кандаго пакшоно
Капоп ушуе дебей айп
Ада горо кеп айтап
Элщ кайда деп дей
Менп эщ шпп дейсуби
Журтуц кайда деп дей
Менп журтуц кпп дейсуби
Урушка менсеп онтогбас
Уялаш оп капсоро
Урпайбоп гором семейп
Кап тогушуи баш кесе
Кайра барбпайп кулгоро
Кап семейп абай деп

Урунарга тио таиной
Урунарга тио таиной
Тейиги келе пайкан адам дер.

Кулгоро болсоң ойлонайын
оңуздон
Айтым турган созуздон
кагоглайын оңуздон
канттай шерин созуздон

Жакшы кордон кездарып
Айлыңда жарым болсоңчу
Коркпо буз бирге болсоңчу
Койнуңда жарым болсоңчу
Жакын айым болсоңчу
Тамашага оң сокку
Кулгоро кун созуңо
Кудон баарын тоң калын
Гайыздар кудой комдалын
Гөлбөрөнө гөр малын
Гөндөн кармап горолу
Ороңуна оролуп
Оздон кармап горолу
Гайыра жакын баршын
Тамашалап кездарып
Горолу айтып алышын
Ак гайыра барышын
Гайыраш бы салышын
Гай дунуш и чечишин
Гөлчөлөшөш ойноп жүр
Тамашага канышын
Он экиде маш бала.

Оюнга антын кыргенде
Антын байлап сөлөөтөр
Чыгаан - Чыркей балаларын
Чөнүркөн бууруне калбайбыр
Тушко чаак боюнуно
Кечигип бала калдын деп
Абаң койнуна басып барыпбыр
Дурбуну колго алыпбыр
Ургончо дурбу салынбыр
Ойноп чыгып балаларын
Чайыркөн көрүп алыпбыр